

Türk Müziği, Ekim 2026
6(Walter Feldman Özel Sayısı),
111-127, e-ISSN: 2822-3195
turkmuzigidergisi.com

Genç Bilge yayıncılık
gencbilgeyayincilik.com
© 2026

Araştırma Makalesi

Walter Zev Feldman'ın Osmanlı-Türk Müziği çalışmalarının araştırma pratiği, icrasal yönü ve uluslararası dolaşım açısından incelenmesi

Zehra Tulin Değirmenci[1]

Bağımsız Araştırmacı, Boston, A.B.D.

Makale Bilgisi

Geliş: 27 Ağustos 2026
Kabul: 7 Ekim2026
Online Yayın: 30 Ekim 2026

Anahtar Kelimeler
Bi-müzikalite
Osmanlı-Türk müziği
Tarihsel etnomüzikoloji
Walter Zev Feldman
Yerel olarak üretilen modernlik

2822-3195 / © 2026 TM
Genç Bilge Yayıncılık tarafından yayınlanmakta olup, açık erişim, CC BY-NC-ND lisansına sahiptir.

Öz

Bu çalışma, Prof. Walter Zev Feldman'ın Osmanlı-Türk müziği alanındaki araştırmaları ve icra pratiğiyle şekillenen bilimsel ve müzikal birikiminin, uluslararası iş birlikleri aracılığıyla konser, kayıt, arşiv, yayın ve eğitim faaliyetlerine nasıl taşındığını incelemektedir. Araştırmanın temel savı, Feldman'ın Osmanlı-Türk müziğine yönelik çalışmalarının Türkiye'den Amerika'ya tek yönlü bir aktarım modeliyle açıklanamayacağıdır. Bu çalışmalar, Feldman'ın aile kökleri, kişisel hafızası ve bilimsel merakıyla şekillenen, farklı müzik kültürlerini karşılaştırmaya dayalı entelektüel yönelimi ile Osmanlı-Türk müziğinin icraya dayalı aktarım geleneği arasında kurduğu karşılıklı ilişki içinde gelişen çok katmanlı bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Araştırmada Feldman'ın yayımlanmış çalışmaları ve kişisel anlatısının yanı sıra CD kitapçıkları, konser programları, gazete yazıları, kurumsal duyurular ve kişisel internet sitesinde yayımladığı mesleki kronoloji, tarihsel doküman incelemesine dayalı bir yaklaşımla değerlendirilmiştir. Feldman'ın tarihsel etnomüzikoloji alanındaki çalışmalarında görülen tarih yazımı yaklaşımı, "yerel olarak üretilen modernlik" kavramı çerçevesinde; tarihsel repertuvarın belgeler aracılığıyla yeniden kurulup icraya aktarılmasına yönelik projeleri ise Amerikan etnomüzikolojisinde geliştirilen "bi-müzikalite" kavramı çerçevesinde incelenmiştir. Bulgular, Feldman'ın 1969'dan itibaren sürdürdüğü araştırma amaçlı Türkiye ziyaretleri sırasında Fatih Salgar, Hurşit Ungay ve Necdet Yaşar gibi müzisyenlerle gerçekleştirdiği meşk ve icra çalışmalarının, onun çok kültürlü icra deneyiminin oluşumunda belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu deneyim, Feldman'ın tarihsel etnomüzikoloji alanındaki kuramsal ve yöntemsel yönelimlerini açıklamaktadır. Feldman'ın Bronx'tan Boğaziçi'ne uzanan müzikal yolculuğunda, Osmanlı saray ve tekke müziklerinde karşılaştığı içsel ve metafizik yönelimli estetik, kendi müzikal geçmişiyle yeni bir ilişki kurmasına ve bu geçmişi yeniden değerlendirmesine olanak sağlamıştır.

Makaleye atıf için

Değirmenci, T. (2026). Walter Zev Feldman'ın Osmanlı-Türk Müziği çalışmalarının araştırma pratiği, icrasal yönü ve uluslararası dolaşım açısından incelenmesi. *Türk Müziği, 6*(Walter Feldman Özel Sayısı), 111-127. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.2

Giriş

Feldman, kendisini "bir müzisyen, Osmanlı ve Türk dünyası üzerine çalışan bir araştırmacı ve Moldova kökenli Amerikalı bir Yahudi" olarak tanımlar.[2] Bu öz tanımlama, onun Osmanlı-Türk müziğine yönelişinin yalnızca akademik bir alan seçiminden ibaret olmadığını; kişisel hafıza, aile kökenleri ve bilimsel merakın kesiştiği bir araştırma yolculuğu olduğunu düşündürmektedir.

[1] PhD, Boston University, Boston, USA. Email: tulin.degirmenci@gmail.com ORCID: 0000-0001-6403-6940

[2] Walter Zev Feldman, *Hidden Histories: Klezmer, Moldovan and Greek Musical Routes from Istanbul to America; a Personal Journey*, yayımlanmamış otobiyografik metin, yazara iletilen taslak, 11 Ağustos 2026.

Feldman'ın özgün konumu, Amerikan etnomüzikolojisinin başka bir müzik geleneğini icra yoluyla öğrenmeye dayanan eğitim anlayışı (Hood, 1960, ss. 55–59) ile Moldova Yahudisi köklerinden gelen diasporik hafızanın kesişmesinde ortaya çıkar. Bu nedenle Feldman için icra, yalnızca müzikal bir etkinlik değil, tarihsel ve kültürel bilgiyi bedensel ve işitsel olarak kavramanın da bir yoludur. Tanbur, santur, çimbal, kudüm çalan Feldman'ın bu çok yönlü icra pratiği, Osmanlı-Türk ve Aşkenaz Yahudi müzik kültürlerine ilişkin çalışmalarına hem tarihsel hem de uygulamalı bir nitelik kazandırmıştır.

Feldman, bir yandan üzerinde çalıştığı müziği öğrenmek üzere Türkiye'ye yönelen Amerikalı bir araştırmacı ve müzisyendir; diğer yandan araştırdığı Osmanlı coğrafyası, ailesinin geldiği Besarabya'nın tarihsel ve müzikal geçmişinden bütünüyle bağımsız değildir. Bu nedenle onun Osmanlı-Türk müziğiyle ilişkisi, yalnızca yabancı bir kültüre yönelen akademik merakla değil, göçle parçalanmış tarihsel bağları ve müzikal hafızayı yeniden keşfetme çabasıyla da şekillenir.

Türkiye'de dönemin önemli müzisyenleriyle kurduğu ilişkiler, yazılı ve sözlü kaynaklar üzerinde çalışması ve zaman içinde oluşturduğu kişisel koleksiyon, onun araştırmacı kimliği ile müzisyen kimliğini birbirinden ayrılamaz hâle getirir. Bu birikimin Amerika'da derslere, konserlere, yayınlara dönüşmesi ise yalnızca bireysel bir akademik kariyeri değil, bir müzik geleneğinin ülkeler ve kurumlar arasında nasıl dolaşıma girdiğini de göstermektedir.

Feldman'ın 1969'da başlayan Türkiye seyahatleri, zamanla araştırma, icra ve kayıt faaliyetlerini kapsayan uzun soluklu iş birliklerine dönüşür. Feldman 1982'de Fatih Salgar'la klasik sözlü repertuvar, Hurşit Ungay'la kudüm, Necdet Yaşar'la ise tanbur çalışmaya başlar. Kanuni Erol Deran ve dönemin önemli klasik kemençe sanatçıları İhsan Özgen ve Nihat Doğu gibi müzisyenlerle mesleki ilişkiler ve dostluklar kurar.

Feldman'ın 1980'lerde İstanbul'da gerçekleştirdiği ders, mülakat, icra ve tasavvuf zikri kayıtları, bugün New York Üniversitesi (NYU) bünyesinde yürütülen *The Walter Feldman Collection of Turkish Classical Music* dijitalleştirme projesinin temelini oluşturmaktadır. Bu arşiv, onun Türkiye'de icraya dayalı öğrenimle başlayan araştırmalarının yalnızca yayın ve projelere değil, Türk müziğinin yakın tarihine tanıklık eden kalıcı bir ses külliyatına da dönüştüğünü göstermektedir.

Feldman'ın Osmanlı-Türk müziği alanındaki akademik birikiminin başlıca ürünlerinden biri, *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition and the Early Ottoman Instrumental Repertoire* adlı kitabıdır. Alanın kapsamlı monografileri arasında yer alan eser, tarihsel kaynaklar, repertuvar ve icra arasındaki ilişkileri birlikte ele alan yaklaşımıyla sonraki araştırma, icra ve kayıt çalışmalarına önemli bir akademik çerçeve sağlamıştır. Martin Stokes (1999), Feldman'ın *Music of the Ottoman Court* başlıklı monografisini, erken modern dönemde Osmanlı saray müziği üslubunun oluşumunu özellikle Ali Ufkî ve Kantemir kaynakları üzerinden belgeleyen önemli bir çalışma olarak değerlendirir. Feldman'ın Mevlevi müziği üzerine uzun yıllara yayılan araştırmaları ise *From Rumi to the Whirling Dervishes: Music, Poetry, and Mysticism in the Ottoman Empire* adlı kitabında bütünlüklü bir incelemeye dönüşmüştür.

Bu çerçevede Feldman'ın yaşam öyküsü, "Osmanlı-Türk müziğini Amerika'ya taşıyan Amerikalı bir araştırmacı" biçimindeki tek yönlü bir aktarım anlatısına indirgenemez. Burada söz konusu olan, önce araştırmacının öğrenmeye yöneldiği müzik geleneği tarafından dönüştürüldüğü, ardından edindiği bilgi ve icra deneyimini yeni araştırma, eğitim ve temsil alanlarına taşıdığı çift yönlü bir süreçtir.

Amerika'da düzenlenen konserler, akademik etkinlikler ve yayımlanan kayıtlar aracılığıyla Türkiye'de birlikte çalıştığı usta müzisyenlerin ve onların seslendirdiği tarihsel repertuvarların uluslararası görünürlük kazanmasına katkıda bulunur. Türkiye'den Amerika'ya uzanan bu aktarımın en kapsamlı örneklerinden biri, Lâlezâr Topluluğu'nun seslendirdiği Osmanlı-Türk müziği repertuvarının Feldman'ın açıklama metinleriyle birlikte New York merkezli *Traditional Crossroads* tarafından dört CD hâlinde yayımlanmasıdır.

Feldman'ın Türk müziğini Amerika'daki dinleyicilerle buluşturmaya yönelik çalışmaları, 1980'lerin sonlarında düzenlediği konser dizileriyle süreklilik gösteren bir nitelik kazanmıştır. Peter Watrous'un 10 Şubat 1988 tarihli *The New York Times* yazısında değerlendirdiği Necdet Yaşar ve İhsan Özgen konseri, Feldman'ın 1987–1988 yıllarında Philadelphia, New York ve Chicago'da düzenlediği konserler dizisinin bir parçasıdır. Watrous'un değerlendirmesi,

Osmanlı-Türk müziğinin bu konserler aracılığıyla Amerikan basınında nasıl karşılandığını gösteren erken ve dikkat çekici bir tanıklıktır (Watrous, 1988, s. C22).

Feldman'ın uzmanlık alanı yalnızca Osmanlı-Türk müziğiyle sınırlı değildir. Klezmer[3] müziğinin tarihi, repertuvarı ve icra pratikleri üzerine de kapsamlı çalışmalar yürütmüş; bu alandaki temel çalışmasını *Klezmer: Music, History, and Memory* başlıklı kitabıyla yayımlamıştır (Feldman, 2016). Feldman'ın Amerika'da klezmer müziğini adlandırma, belgeleme ve kamusal alanda görünür kılma yönündeki çalışmaları, zamanla tarihsel kaynaklara dayalı araştırma, eğitim ve icra faaliyetlerini de kapsayacak biçimde genişlemiştir.

Bu çerçevede çalışma, Feldman'ın araştırma ve icra yoluyla oluşturduğu bilgi birikiminin, Amerika başta olmak üzere farklı akademik ve müzikal çevrelerde gerçekleştirilen tarihsel repertuvar araştırmaları, konser ve kayıt projeleri ile yayın, eğitim ve arşiv çalışmaları aracılığıyla nasıl somutlaştığını ve yeniden üretildiğini değerlendirmektedir.

Kavramsal Çerçeve

Feldman, Osmanlı-Türk müziği araştırmaları için müzikoloji, etnomüzikoloji ve tarihsel etnomüzikolojinin birlikte uygulandığı disiplinlerarası bir yaklaşım modelini benimser. Ona göre müzikoloji nota kaynaklarını, diğer müzik belgelerini ve müzik kuramını; etnomüzikoloji güncel veya yakın döneme ait icra ve repertuvarları; tarihsel etnomüzikoloji ise günümüzdeki sözlü aktarımların ışık tutabileceği, görece yakın geçmişin tarihsel olarak bilinen icralarını inceler (Feldman, 2019b, s. 3). Bu disiplinlerarası model, doğrudan bu araştırmanın yöntemi olarak değil, Feldman'ın tarihsel kaynaklar, sözlü aktarım ve yaşayan icra geleneği arasında kurduğu ilişkiyi çözümlemeye yarayan analitik bir eksen olarak kullanılmıştır.

Feldman'ın çalışmalarının düşünsel temelini, Osmanlı müziğini kesintisiz ve değişmeyen bir geleneğin devamı olarak değil, tarihsel kopuşlar, dönüşümler ve yeniden oluşumlar içinde ele alan yaklaşımı oluşturur. Feldman, yaklaşık 1670–1710 yılları arasında yeni bir Osmanlı müzik sentezinin ortaya çıktığını ileri sürer. "Osmanlı müzik rönesansı" olarak tanımladığı bu dönüşümün saraydan ziyade aristokrat Müslümanlar ve Mevlevi müzisyenlerin katkısıyla gerçekleştiğini; Koca Osman, Hafız Post ve Itrî'nin çalışmalarıyla başlayan canlanmanın Kantemiroğlu'nun kuram ve nota sistemiyle yeni bir aşamaya ulaştığını belirtir.

Feldman'ın Osmanlı-Türk müziği araştırmalarında başvurduğu önemli kavramsal çerçevelerden biri, Rifa'at Abou-El-Haj tarafından ortaya konulan "yerel olarak üretilen modernlik" (*locally generated modernity*) kavramıdır (Feldman, 2024, ss. xi–xii). Bu kavram, Osmanlı toplumundaki dönüşümleri yalnızca Batı etkisiyle başlayan bir modernleşmenin sonucu olarak değil, 17. yüzyıldan itibaren toplumun kendi siyasal, toplumsal ve kültürel dinamikleri içinde gelişen yenilikler olarak değerlendirmesini mümkün kılar. Feldman bu yaklaşımı müzik tarihine uygulayarak, yaklaşık 1670–1710 yıllarında ortaya çıkan yeni Osmanlı müziğini Orta Çağ İran müziğinin kesintisiz devamı olarak değil; İran, Türk ve Bizans unsurlarının, Mevlevi çevrelerin ve gayrimüslim müzisyenlerin katkılarıyla oluşmuş yeni bir sentez olarak yorumlamaktadır (Feldman, 2019a, ss. 173–179).

Bi-müzikalite kavramı, "bi-" ön ekinin çağrıştırdığı sayısal sınırın ötesinde, birden çok müzik kültürü içinde icraya dayalı yetkinlik anlamında kullanılmıştır (Hood, 1960, s. 59). Feldman bu çerçevede, farklı müzik kültürlerinde yetkinlik kazanmış bir müzisyen ve kendi ifadesiyle bir "Osmanlı ve Türk dünyası araştırmacısı" (Ottoman/Turkic scholar) olarak ele alınmıştır. Bu yaklaşım, Feldman'ın Osmanlı-Türk müziğiyle ilişkisini yalnızca akademik bilgi üretimi üzerinden değil, öğrenme, icra ve müzisyenlerle kurduğu uzun süreli ilişkiler üzerinden de değerlendirmeye imkân vermiştir.

Böylece tarihsel etnomüzikoloji Feldman'ın yöntemsel yönelimini, "yerel olarak üretilmiş modernlik" Osmanlı müziğinin tarihsel dönüşümüne ilişkin yorumunu, bi-müzikalite ise araştırmacı ve icracı kimliklerinin birlikteliğini değerlendirmek üzere birbirini tamamlayan analitik çerçeveler olarak kullanılmıştır.

[3]Feldman'ın açıklamasına göre "klezmer" terimi başlangıçta Doğu Avrupa Yahudi düğünlerinde çalgı çalan profesyonel müzisyenleri ifade ederken, zamanla bu müzisyenlerin icra ettiği repertuvarı ve müzik geleneğini adlandıran bir terime dönüşmüştür. Feldman, 1970'lerde bu repertuvar için "klezmer music" İngilizce adlandırmasını benimsemiş ve yaygınlaştırmıştır (Feldman, 2016, ss. xv–xvi).

Yöntem

Bu çalışma, Walter Zev Feldman'ın Osmanlı-Türk müziği alanında araştırma ve icra yoluyla edindiği bilgi birikiminin, uluslararası iş birlikleri aracılığıyla konserlere, kayıtlara, yayınlara, eğitim faaliyetlerine, projelere ve arşiv çalışmalarına nasıl dönüştüğünü inceleyen tarihsel-belgesel bir araştırmadır. Araştırma, Feldman'ın bütün yaşam öyküsünü veya çalışmalarının eksiksiz bir dökümünü sunmayı değil, Türkiye'de geliştirdiği müzikal ilişkiler ve bilgi birikiminin uluslararası alandaki yansımalarını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın başlıca kaynaklarını Feldman'ın yayımlanmış kitap ve makaleleri, yazara gönderdiği yayımlanmamış otobiyografik anlatısı, kişisel arşivindeki belgeler (URL1), CD kitapçıkları, ses kayıtları, konser programları, gazete haberleri ve eleştirileri, kurumsal etkinlik duyuruları, öz geçmişi ve kişisel internet sitesinde yayımladığı faaliyet kronolojisi oluşturmaktadır. Kurumsal kayıtlar, süreli yayınlar ve diğer yayımlanmış kaynaklar, Feldman'ın anlatısındaki bilgileri karşılaştırmak ve tarihsel bağlamına yerleştirmek amacıyla kullanılmıştır.

Foto 1. Walter Feldman, Tuna Nehri'ne bakan Buda (Budin) Kalesi'nde, 2020. Fotoğraf: Judit Frigyesi

Kaynaklar, nitel doküman incelemesi yöntemiyle karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Feldman'ın kişisel anlatısı, internet sitesi ve öz geçmişinde verdiği bilgiler, mesleki geçmişini ve araştırmacı kimliğini nasıl tanımladığını göstermek amacıyla kullanılmış; tarihler, mekânlar, katılımcılar ve etkinliklerin içerikleri dönemin gazete haberleri, konser ilanları ve kurumsal kayıtlarıyla karşılaştırılarak metne aktarılmıştır. İncelenen belgeler, Feldman'ın müzikal birikimi ve Türkiye'de geliştirdiği icra deneyimi, araştırma ve yayınları, konser ve konferansları, kayıt projeleri ve danışmanlık faaliyetleri ile UNESCO çalışmaları çerçevesinde tematik olarak gruplandırılmış; her tema kendi içinde kronolojik olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

İncelenen belgeler, Feldman'ın Osmanlı-Türk müziği alanındaki çalışmalarının Türkiye'de edindiği repertuvar ve icra bilgisi, tarihsel kaynaklara dayalı araştırmaları ve müzisyenlerle kurduğu uzun süreli ilişkiler üzerinde geliştiğini göstermektedir. Bu birikim, zaman içinde yayınlara, konser ve konferanslara, kayıt projelerine, eğitim faaliyetlerine, kurumsal iş birliklerine ve arşiv çalışmalarına dönüşmüştür. Bulgular, bu faaliyet alanları arasındaki sürekliliği gösterebilmek amacıyla tematik başlıklar altında ve her başlık içinde kronolojik olarak ele alınmıştır. Feldman'ın araştırmacı ve icracı kimlikleri tarihsel etnomüzikoloji ve bi-müzikalite çerçevesinde; Osmanlı müziğinin tarihsel dönüşümüne ilişkin yaklaşımı ise "yerel olarak üretilmiş modernlik" kavramı doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Feldman'ın İstanbul Alan Kayıtları ve New York Üniversitesindeki Dijitalleştirme Projesi

Feldman'ın 1980'li yıllarda Türkiye'de sürdürdüğü icraya dayalı öğrenim, görüşme ve alan kayıtları yalnızca kişisel araştırma sürecinin belgeleri olarak kalmamış; günümüzde New York Üniversitesi bünyesinde dijitalleştirilen Walter Feldman Klasik Türk Müziği Koleksiyonu'nun da temelini oluşturmuştur. Feldman'ın verdiği bilgiye göre, 1980'li yıllarda yaptığı İstanbul alan kayıtları Necdet Yaşar, İhsan Özgen, Nihat Doğu ve Fatih Salgar'la gerçekleştirdiği çeşitli ders ve görüşmelerin yanı sıra Halveti dervişlerinin zikirlerine ait kayıtları da kapsamaktadır (W. Z. Feldman, kişisel yazışma, 24 Ağustos 2026).

Panayotis Mavromatis ve Adem Merter Birson'un girişimiyle geliştirilen Digitizing Cultural Heritage: The Walter Feldman Collection of Turkish Classical Music başlıklı proje, 2024 yılında New York Üniversitesi Dijital Beşerî Bilimler (NYU Digital Humanities) Seed Grant Programı kapsamında desteklenmiştir. Proje, Feldman'ın Music of the Ottoman Court (1996) adlı kitabı için yürüttüğü araştırmalar sırasında kasetlere kaydettiği malzemenin dijitalleştirilmesini amaçlamaktadır. Koleksiyon; müzik dersleri, özel konserler ve halka açık icralara ait kayıtları içermektedir. NYU'nun proje tanıtımında Necdet Yaşar, Niyazi Sayın ve İhsan Özgen, koleksiyonda kayıtları bulunan başlıca müzisyenler arasında gösterilmektedir. Proje kapsamında kayıtların dijital ortama aktarılması, ayrıntılı biçimde kataloglanması, üst verilerinin hazırlanması ve kamuya açık bir internet sitesinde yayımlanması planlanmaktadır (New York University Digital Humanities, t.y.). Ağırlıklı olarak Feldman'ın Osmanlı-Türk müziğine ilişkin kayıtlarından oluşan arşivin 2027 yılının ilk yarısında resmî olarak erişime açılması öngörülmektedir (W. Z. Feldman, kişisel iletişim, 26 Ağustos 2026).

Bu koleksiyon, Feldman'ın Türkiye'deki öğrenme ve araştırma sürecini belgelemenin yanı sıra dönemin öğrenme, aktarım ve icra ortamlarına doğrudan tanıklık eden bir ses arşivi niteliğindedir.

Tarihsel Repertuvardan Uluslararası İş Birliklerine: Feldman'ın Müzik Projeleri

Feldman, 1985–1987 yılları arasında *National Endowment for the Humanities* (NEH) tarafından sağlanan Translation Grant kapsamında, Dimitrie Cantemir'in (Kantemiroğlu) Kitâbu İlmi'l-Mûsikî alâ Vechi'l-Hurûfât (Harflerle Mûsikî İlmi Kitabı) başlıklı müzik risalesi üzerinde çeviri çalışması yürütmüştür. Feldman'ın verdiği bilgiye göre bu çalışma, 1996'da yayımlanan *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition, and the Early Ottoman Instrumental Repertoire* başlıklı kitabının temelini oluşturmuştur (W. Z. Feldman, kişisel yazışma, 24 Ağustos 2026).

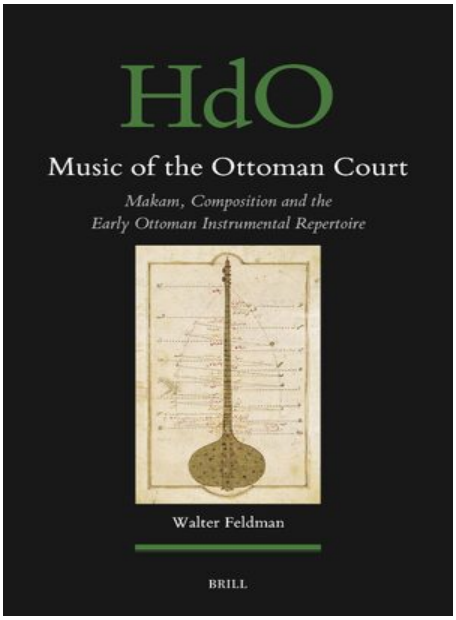

Foto2. Walter Feldman'ın *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition and the Early Ottoman Instrumental Repertoire* adlı kitabının kapağı (Brill, 2024).

Feldman'ın İstanbul'daki alan çalışmaları ile Kantemir'in müzik risalesi üzerinde yürüttüğü çeviri çalışması, tarihsel Osmanlı repertuvarına yönelik sonraki projelerinin araştırma zeminini oluşturmuştur. Bu birikim, 1980'lerin sonlarından itibaren uluslararası iş birlikleri aracılığıyla icra, kayıt, yayın ve eleştirel edisyon çalışmalarına taşınmıştır.

Bosphorus Project, *MediMuses* projesi, En Chordais kültür kuruluşuyla yürüttüğü çalışmalar, *Corpus Musicae Ottomanicae* bünyesindeki faaliyetleri ve yakın dönemde üstlendiği kayıt danışmanlıkları, farklı kurumsal çerçevelerde gerçekleştirilmiş olmakla birlikte, Feldman'ın tarihsel Osmanlı repertuvarını araştırma, yeniden icraya kazandırma ve bilimsel dolaşıma sunma çabasının farklı aşamalarını oluşturmaktadır.

Feldman'ın kişisel sitesinde yer alan bilgilere göre, *Shared Sacred Space of the Eastern Mediterranean* adlı konser dizisi 2005–2006 yıllarında New York'taki 92nd Street Y'de sunulmuştur. Konser dizisinin katılımcıları arasında Bezmara, Lalezar, Romeiko Byzantine Choir ve Jerusalem Maftirim Ensemble yer almıştır (Feldman, t.y.-e). Dizinin 17

Kasım 2005 tarihli *Music of the Mystics: Shared Sacred Space: Sabbatian Mysticism and Jewish Composers of the Ottoman Court* (Mistiklerin Müziği: Ortak Kutsal Mekân: Sabetaycı Mistisizm ve Osmanlı Sarayının Yahudi Bestecileri) başlıklı konserinde Bezmara Topluluğu sahne almıştır. 26 Ocak 2006 tarihli *Music of the Mystics: Sacred Music of Ottoman Jews and Greeks* (Mistiklerin Müziği: Osmanlı Yahudileri ve Rumların Kutsal Müziği) başlıklı ikinci konserde ise *Jerusalem Maftirim Ensemble* ile Bizans ve Osmanlı İmparatorluğu'nun klasik müziğini icra eden, Philadelphia'da 1990 yılında kurulmuş *Romeiko Ensemble* yer almıştır. Feldman'ın aktardığına göre bu ikinci konser, Brooklyn'de yaşayan ve Kudüs doğumlu Yahudi dinî musikisi icracısı hazzan Rafael Yair Elnadav'la yaptığı görüşmelere ve Elnadav'ın Edirne doğumlu hocası Moshe Cordova'dan aktarılan repertuvara dayanmaktadır. Bu konserler, Osmanlı-Türk, Osmanlı Yahudi ve Rum/Bizans müzik geleneklerinin aynı kamusal icra bağlamında görünür kılınması bakımından önem taşımaktadır.

Bosphorus Project: Kantemiroğlu Edvârı'ndaki Repertuvarın İcraya Taşınması

Feldman, 1980'lerin sonlarında Nikiforos Metaxas ile İhsan Özgen'in yönetiminde yürütülen Bosphorus Project'te, topluluğun 1989'daki ikinci Atina konseri için danışmanlık yapmıştır. Kanunî Erol Deran'ın da yer aldığı topluluğa, Kantemiroğlu Edvârı'nda kayıtlı repertuvardan yaptığı ve Tanburî Angeli ile Kantemir'in eserlerini de içeren çevriyazıları sunmuş; Çengelköy'deki Aya Yorgo Kilisesi'nde gerçekleştirilen provalara katılmış ve konser için toplulukla birlikte İstanbul'dan Atina'ya gitmiştir (Karaca, 2026, s. 21; W. Z. Feldman, kişisel yazışma, 24 Ağustos 2026).

Bosphorus Project, Feldman'ın Kantemir üzerine yürüttüğü kaynak araştırmalarının çevriyazı, prova ve konser yoluyla icra alanına taşındığı erken örneklerden biridir. Böylece tarihsel kaynaklarda korunan repertuvar, yalnızca incelenen bir metin olmaktan çıkarak yeniden seslendirilen bir icra malzemesine dönüşmüştür.

Lâlezâr: Amerika'da Kayda Dönüşen Osmanlı Repertuvarı

Reha Sağbaş'ın 1997'de kurduğu Lâlezâr Topluluğu, Osmanlı saray müziğinden köçekçelere ve gayrimüslim bestekârların eserlerine uzanan geniş bir repertuvarı seslendirdi. Feldman'ın Reha ve Selma Sağbaş'la İstanbul'da başlayan görüşmeleri, Osmanlı-Türk müziğini Amerika'daki konser, eğitim ve yayın faaliyetlerine taşıyan müzikal bir iş birliğinin başlangıcı oldu (Feldman, 2000, ss. 36–37).

2000–2001 yıllarında Lâlezâr'ın kayıtları, New York merkezli Traditional Crossroads tarafından Music of the Sultans, Sufis & Seraglio genel başlığı altında dört CD'lik bir dizi hâlinde yayımlandı (Lâlezâr, 2000). Sultan Composers, The Music of the Dancing Boys, Minority Composers ve Ottoman Suite başlıklı CD'ler, Osmanlı repertuvarını tematik bir düzen ve kapsamlı İngilizce açıklamalarla Amerikan dinleyicisine sundu.

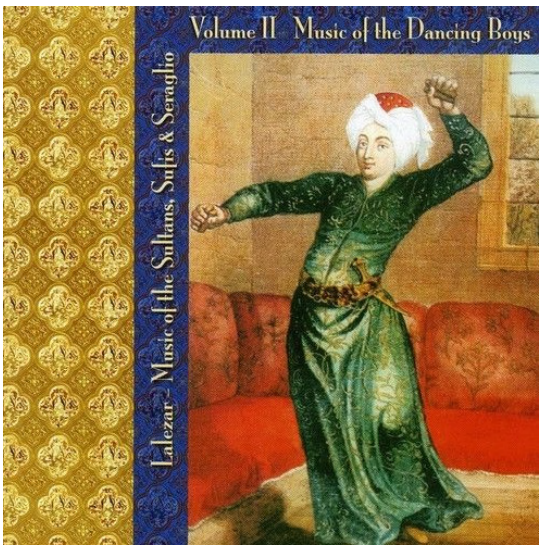

Foto3. Lalezar topluluğunun *Music of the Sultans, Sufis & Seraglio* serisinin ikinci albümü *Music of the Dancing Boys'*un CD kapağı (Traditional Crossroads).

Feldman'ın bu projeye katkısı özellikle dizinin ikinci CD'si olan, The Music of the Dancing Boys için kaleme aldığı kitapçık metninde belirginleşir. "Notes by Walter Feldman" başlığıyla yayımlanan çalışma, köçekçeyi saray ile meyhane, Müslümanlarla gayrimüslimler ve dünyevi eğlenceyle tasavvufi imgelerin kesiştiği bir repertuvar olarak ele alır. Tarihsel

incelemeyi eser açıklamaları, çalgı tanıtımları ve müzisyen biyografileriyle tamamlayan metin, CD'yi yalnızca bir ses kaydı olmaktan çıkararak açıklamalı bir müzik tarihi yayınına dönüştürür (Feldman, 2000, ss. 4–38).

Lâlezâr dizisi Amerikan müzik basınında da büyük ilgi görür. Chris Nickson, Dirty Linen dergisindeki değerlendirmesinde dört CD'lik çalışmayı ses bakımından güzel, müzikal açıdan görkemli ve etkileyici bulur.

> İstanbul merkezli Lâlezâr Topluluğu, Osmanlı İmparatorluğu'nun müziğini incelemek üzere tarihin derinliklerine uzanıyor. Gerçekten de bu dikkat çekici bir yolculuk: Hükümdarları aynı zamanda başarılı müzisyenler ve besteciler olan kaç ülke vardır? Burada, gerçekten "saray müziği" olarak nitelendirilebilecek beş yüzyıllık bir müzik geleneği söz konusudur (Nickson, 2001, s. 89).

Kayıt projesi, 9 Mart 2001'de Washington, D.C.'deki Freer Gallery'de verilen konserin de temelini oluşturur. The Washington Post yazarı Mark Jenkins, topluluğun konser programında dört CD'nin temalarını ayrı fasıllar hâlinde sahneye taşıdığını ve farklı dinî ve etnik çevrelerin Osmanlı müziğine katkılarını bütünlüklü bir icra içinde sunduğunu belirtir (Jenkins, 2001). Böylece Lâlezâr'ın İstanbul'da şekillenen repertuvar çalışması, kayıtlar, konserler ve basında yayımlanan değerlendirmeler aracılığıyla Amerika'da dolaşıma giren kapsamlı bir projeye dönüştü.

Tarihsel Repertuvarı Yeniden İşitmek: Bezmârâ Topluluğu

Feldman'ın tarihsel Osmanlı-Türk müziği repertuvarını yeniden icraya kazandırmaya yönelik çalışmaları, 1993–1994 yıllarında Fikret Karakaya ile birlikte yer aldığı Erken Dönem Osmanlı Müziği Projesi'nde somutlaşır. Bu çalışma, Karakaya tarafından 1996'da kurulan Bezmârâ Topluluğu'nun repertuvar ve icra anlayışının temellerini oluşturur. Topluluk, tarihsel kaynaklarda korunan erken dönem Osmanlı-Türk müziği repertuvarını, dönemsel biçimlerine uygun olarak yeniden üretilen çalgılarla seslendirmeyi amaçlar.

Bezmârâ'nın temel aldığı tarihsel kaynaklardan biri, dönem çalgıları hakkında önemli bilgiler veren XIV. yüzyıla ait Farsça bir müzik risalesi olan Kenzü't-Tuhaf'tır. Repertuvar seçiminde Ali Ufkî Bey'in (Wojciech Bobowski) *Mecmûa-i Sâz ü Söz*'ü, Dimitrie Kantemir'in *Kitâbu 'ilmi'l-mûsîkā 'alâ vechi'l-hurûfât*'ı ve *Kevserî Mecmûası* başlıca kaynaklardır.

Foto 4. Bezmârâ Topluluğu'nun tarihsel Osmanlı müziği repertuvarına yönelik icra çalışmaları (URL1)

Bezmârâ'nın ilk CD'sinin kayıtları, Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü'nün (Institut français d'études anatoliennes–IFEA) desteğiyle gerçekleştirilir. Bezmârâ'nın ilk CD kayıt oturumuna tanıklık eden Münir Nurettin Beken, Feldman'ın projedeki danışmanlık rolünü şöyle aktarır:

> İstanbul'un Beyoğlu semtindeki Fransız Sarayı'nda gerçekleştirilen ilk CD'lerinin kayıt oturumunda tesadüfen hazır bulunmuştum. Projenin danışmanlarından biri olan Walter Feldman ile CD'nin başlıca destekçisi Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü'nden bir temsilci de oradaydı. Eski arkadaşlarımdan bazılarının alışılmadık görünümlü bu çalgılarla, alışılmadık bir entonasyonla alışılmadık ezgiler icra etmelerini izlemek büyüleyiciydi (Beken, 2005, s. 505).

Beken'in tanıklığı, Bezmârâ projesinin yalnızca eski eserlerin yeniden seslendirilmesinden ibaret olmadığını gösterir. Yeniden yapılan dönem çalgılarının kullanılması, alışılmış icra anlayışından farklı bir entonasyonun denenmesi ve

tarihsel kaynaklardan elde edilen ezgilerin kayda geçirilmesi, geçmişteki ses dünyasını yeniden kurmaya yönelik deneysel bir çalışma niteliğindedir. Feldman'ın kayıt sırasında danışman olarak bulunması ise tarihsel ve müzikolojik bilgisinin icra sürecine doğrudan aktarıldığını ortaya koyar.

Bu iş birliğinin ürünü, Bezmârâ'nın 1999'da yayımlanan ilk albümü Splendours of Topkapı'dır. Feldman, kayıt sürecindeki danışmanlığının yanı sıra albümün açıklama metnini de kaleme alarak icra edilen repertuvarı tarihsel bağlamına taşır.

Bezmârâ'nın tarihsel repertuvar çalışmalarının uluslararası ölçekteki uzantılarından biri, En Chordais kültür kuruluşunun koordinatörlüğünde yürütülen *MediMuses* projesi kapsamında Great Mediterranean Composers (Büyük Akdeniz Bestecileri) dizisinde yayımlanan Tanbûrî İsak CD'sidir. Avrupa Birliği'nin *Euromed Heritage II* Programı tarafından desteklenen ve 2002–2005 yılları arasında yürütülen *MediMuses* projesi, Akdeniz'in ortak modal müzik mirasının sözlü gelenek ve yazılı kaynaklar üzerinden araştırılmasını, belgelenmesini ve yeniden icraya kazandırılmasını amaçlar. Feldman, bu projede Mahmoud Guettat ile birlikte danışman ve ortak editör olarak görev alır; proje kapsamında düzenlenen toplantı, çalıştay ve konserlere katılır.

Fikret Karakaya ile birlikte Tanbûrî İsak CD'sinin yapımcılığını da üstlenen Feldman, CD kitapçığında bestecinin eserlerini tarihsel ve müzikal açıdan değerlendiren bir inceleme kaleme alır. 2003 sonbaharında İstanbul'da kaydedilen ve 2005'te yayımlanan albümde Karakaya müzik koordinatörü, Feldman ise bilimsel koordinatör olarak görev alır. Aynı yıl Bezmârâ, Feldman'ın sanat yönetmenliğini üstlendiği ve 17 Kasım 2005'te New York'taki 92nd Street Y, Tisch Center for the Arts'ta düzenlenen *Music of the Mystics: Shared Sacred Space: Sabbatian Mysticism and Jewish Composers of the Ottoman Court* başlıklı etkinliğe davetli topluluk olarak katılır.[4]

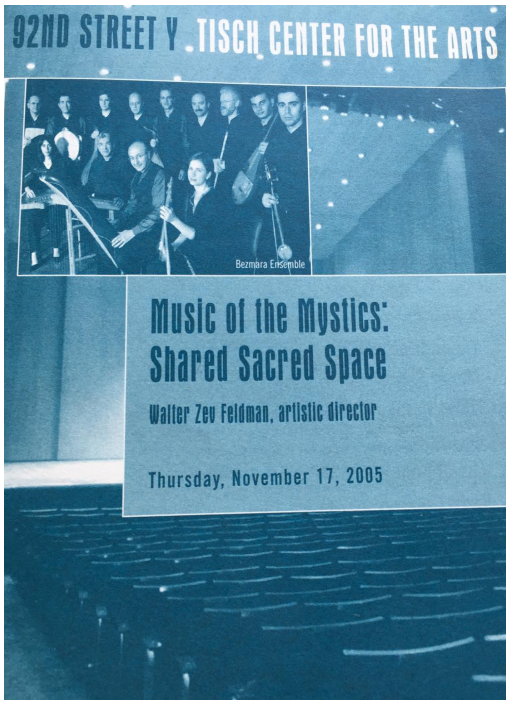

Foto 5. 92nd Street Y, Tisch Center for the Arts'ta düzenlenen "Music of the Mystics: Shared Sacred Space" başlıklı etkinliğin afişi, 17 Kasım 2005.

Kurumsal Araştırmalar ve Danışmanlık Çalışmaları

Feldman, tarihsel etnomüzikoloji alanında benimsediği çalışma yönteminin temel unsurlarından biri olan tarihsel kaynak araştırmalarını, Prof. Ralf Martin Jäger'in Münster Üniversitesi'nde başlattığı ve Osmanlı müziği el yazmalarının eleştirel edisyonlarını hazırlamayı amaçlayan Corpus Musicae Ottomanicae (CMO) projesi kapsamında

[4] 92nd Street Y, Tisch Center for the Arts, Music of the Mystics: Shared Sacred Space, etkinlik afişi, 17 Kasım 2005.

sürdürmüş; 2012'den itibaren projenin danışma kurulunda yer almıştır. Projenin 2025–2027 yıllarını kapsayan son aşamasının başlamasıyla birlikte Bilimsel Danışma Kuruluna onursal üye olarak atanmıştır.[5]

Foto 6. Corpus Musicae Ottomanicae (CMO) projesinin danışma kurulu toplantısından bir grup fotoğrafı (URL2) Kaynak: Münster Üniversitesi, CMO Fotoğraf Arşivi (© CMO).

Feldman, 2016'da Westfälische Wilhelms-Universität Münster'den aldığı araştırma bursu kapsamında, Jacob Olley'in katkısıyla Tanbûrî İsak'ın en eski Hamparsum yazmalarında yer alan eserleri üzerinde çalışmıştır (Feldman, 2024, s. 310). Feldman'ın tarihsel kaynaklardan icraya uzanan danışmanlık çalışmalarının yakın dönem örneklerinden biri, Bükreş merkezli Constantin Răileanu yönetimindeki Anton Pann Ensemble'ın Kantemir koleksiyonundan seçilen eserleri seslendirdiği Dimitrie Cantemir Melo 3 (2023) albümüdür (W. Z. Feldman, kişisel görüşme, 25 Ağustos 2026).

CMO bünyesindeki kaynak ve edisyon çalışmaları ile Anton Pann Ensemble'a yönelik kayıt danışmanlığı, Feldman'ın tarihsel Osmanlı-Türk müziği repertuvarına ilişkin araştırmalarını günümüzde de farklı bilimsel ve icraya dayalı mecralarda sürdürdüğünü göstermektedir.

Türk Müziğini Amerika'ya Taşımak: Ustalar, Konserler ve Kayıtlar

Feldman'ın Türkiye'de kurduğu müzikal ilişkiler ile Osmanlı-Türk müziğinin tarihsel kaynakları ve erken dönem repertuvarı üzerine yürüttüğü çalışmalar, Amerika'daki konser, eğitim, kayıt ve yayın faaliyetlerine zemin oluşturur. Feldman bu faaliyetlerde yalnızca araştırmacı veya düzenleyici olarak değil, kimi zaman icracı ve konuşmacı, kimi zaman da repertuvarı tarihsel bağlamına yerleştiren bir müzikolog olarak rol üstlenir. Necdet Yaşar ve İhsan Özgen'le gerçekleştirdiği konserler, Cinuçen Tanrıkorur'la Princeton Üniversitesinde düzenlediği konser ve söyleşi programı ve Lâlezâr repertuvarının Amerika'daki konserler ve kayıtlar aracılığıyla yeni bir dinleyici çevresine ulaşması, bu çok yönlü çalışmaların birbirini tamamlayan örnekleridir.

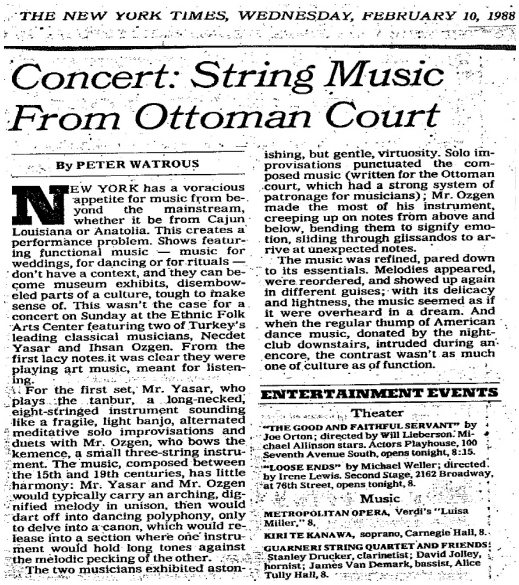
Foto 7. Tanbur sanatçısı Necdet Yaşar. Kaynak: Okuryazar, Necdet Yaşar sanatçı sayfası. (URL3)

Necdet Yaşar ve İhsan Özgen: Amerikan Sahnelerinde İki Usta

Feldman'ın Necdet Yaşar'la İstanbul'da sürdürdüğü tanbur çalışmaları, makam seyrini ve klasik tanbur tavrını meşk yoluyla öğrenmesini sağlar. Feldman'ın Necdet Yaşar'la başlayan dostluğu, zamanla İhsan Özgen'i de kapsayan müzikal

[5] Münster Üniversitesi, Corpus Musicae Ottomanicae (CMO), "Academic Advisory Board", 11 Şubat 2025, https://www.uni-muenster.de/CMO-Edition/en/cmo/aktuelles.html (erişim tarihi: 28 Eylül 2026).

bir iş birliğine dönüşür ve 1980'lerin sonlarında Amerika'da düzenlenen konserlere uzanır (Feldman, 2022, ss. xxi–xxii). Feldman'ın hazırladığı performans kronolojisi, 14 Şubat 1988'de Philadelphia Museum of Art'ta Necdet Yaşar ve İhsan Özgen'le, 17 Nisan 1989'da ise Philadelphia'da Yaşar'la gerçekleştirilen iki konseri belgelemektedir (Feldman, t.y.-e). Yaşar ve Özgen'in aynı dönemde Amerikan sahnelerine taşıdığı icra anlayışının basındaki en dikkat çekici tanıklıklarından biri, Peter Watrous'un 10 Şubat 1988 tarihli *The New York Times* yazısıdır. Watrous, 7 Şubat'ta New York'taki Ethnic Folk Arts Center'da gerçekleştirilen konseri değerlendirirken, iki icracının enstrümanlarından yükselen ilk sesleri "ince işlenmiş notalar" (*lacy notes*) sözleriyle betimler. Eleştirmenin daha ilk seslerden itibaren bir sanat müziğiyle karşı karşıya olunduğunun anlaşıldığını belirtmesi, Osmanlı-Türk makam müziğinin Amerikan basınında nasıl karşılandığına ilişkin dikkat çekici bir tanıklık sunar (Watrous, 1988, s. C22).

THE NEW YORK TIMES, WEDNESDAY, FEBRUARY 10, 1988

Concert: String Music From Ottoman Court

By PETER WATROUS

NEW YORK has a voracious appetite for music from beyond the mainstream, whether it be from Cajun Louisiana or Anatolia. This creates a performance problem. Shows featuring functional music — music for weddings, for dancing or for rituals — don't have a context, and they can become museum exhibits, disemboweled parts of a culture, tough to make sense of. This wasn't the case for a concert on Sunday at the Ethnic Folk Arts Center featuring two of Turkey's leading classical musicians, Necdet Yasar and Ihsan Ozgen. From the first lacy notes it was clear they were playing art music, meant for listening.

For the first set, Mr. Yasar, who plays the tanbur, a long-necked, eight-stringed instrument sounding like a fragile, light banjo, alternated meditative solo improvisations and duets with Mr. Ozgen, who bows the kemence, a small three-string instrument. The music, composed between the 15th and 19th centuries, has little harmony: Mr. Yasar and Mr. Ozgen would typically carry an arching, dignified melody in unison, then would dart off into dancing polyphony, only to delve into a canon, which would release into a section where one instrument would hold long tones against the melodic pecking of the other.

The two musicians exhibited astonishing, but gentle, virtuosity. Solo improvisations punctuated the composed music (written for the Ottoman court, which had a strong system of patronage for musicians); Mr. Ozgen made the most of his instrument, creeping up on notes from above and below, bending them to signify emotion, sliding through glissandos to arrive at unexpected notes.

The music was refined, pared down to its essentials. Melodies appeared, were reordered, and showed up again in different guises; with its delicacy and lightness, the music seemed as if it were overheard in a dream. And when the regular thump of American dance music, donated by the nightclub downstairs, intruded during an encore, the contrast wasn't as much one of culture as of function.

ENTERTAINMENT EVENTS

Theater

"THE GOOD AND FAITHFUL SERVANT" by Joe Orton; directed by Will Lieberson; Michael Allinson stars. Actors Playhouse, 100 Seventh Avenue South, opens tonight, 8:15.

"LOOSE ENDS" by Michael Weller; directed by Irene Lewis. Second Stage, 2162 Broadway, at 76th Street, opens tonight, 8.

Music

METROPOLITAN OPERA, Verdi's "Luisa Miller," 8.

KIRI TE KANAWA, soprano, Carnegie Hall, 8.

GUARNERI STRING QUARTET AND FRIENDS: Stanley Drucker, clarinetist; David Jolley, hornist; James Van Demark, bassist, Alice Tully Hall, 8.

Foto 8. Peter Watrous'un The New York Times'ta 10 Şubat 1988 tarihinde yayımlanan "Concert: String Music From Ottoman Court" başlıklı yazısı

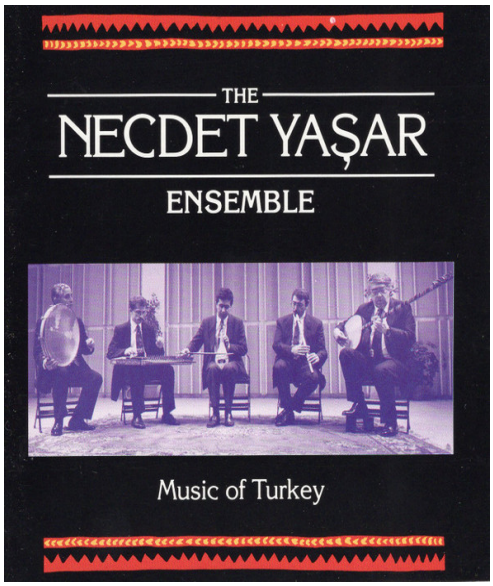

Foto 9. Necdet Yaşar Topluluğu'nun (The Necdet Yaşar Ensemble) Music of Turkey adlı albümünün CD kapağı (Music of the World, 1992). Görsel kaynağı: Discogs (erişim tarihi: 28 Eylül 2026)

Cinuçen Tanrıkorur: Princeton Üniversitesi'nde Konser ve Söyleşi

Feldman'ın Türkiye'de kurduğu müzikal ilişkilerin Amerika'daki önemli duraklarından biri, Cinuçen Tanrıkorur'la birlikte 4 Nisan 1991'de Princeton Üniversitesinde gerçekleştirdiği konser ve halka açık söyleşi programıdır. Tanrıkorur'un udu ve sesiyle sunduğu tasavvuf müziği programına vurmalı çalgılarla eşlik eden Feldman, bu ziyaret sırasında kendisiyle ayrıca bir mülakat gerçekleştirir (Feldman, 2022, s. xxii). Konser, söyleşi ve mülakat, Tanrıkorur'un icracı, besteci ve müzik düşünürü kimliklerinin Amerika'daki dinleyicilere tanıtılmasına imkân verir.

> Ud (Türk lavtası) ve ses için hazırlanmış, ender rastlanan ve sıra dışı bir müzik programı, 4 Nisan Perşembe günü Princeton Üniversitesi kampüsündeki Fine Hall'da bulunan Taplin Auditorium'da dinlenebilecek. Princeton Üniversitesi Müzik Bölümü ile The Friends of Music at Princeton, Türk müzisyen Cinuçen Tanrıkorur'u dinleyicilerle buluşturacak; kendisine vurmalı çalgıyla Walter Z. Feldman eşlik edecek. Program, İslâm'ın mistik geleneğine bağlı farklı derviş tarikatlarının âyinlerine eşlik etmek üzere bestelenmiş tasavvuf müziği eserlerine ayrılmıştır. Tanrıkorur'un repertuvarında XVI. yüzyıldan XX. yüzyıla uzanan sözlü ve çalgısal eserler yer almaktadır. Kendisi taksim ve çalgısal doğaçlamadaki ustalığı ve makamlara, melodik modlara hâkimiyetiyle tanınmaktadır. İcra tavrı esas itibarıyla geleneksel, biçim bakımından ise yeni ve özgündür ("Turkish Music Program at Taplin Auditorium," 1991).[6]

Aynı gazete sayısında yer alan *The Friends of Music at Princeton*'ın "Nisan Ayı Müzik Etkinlikleri" (April Musical Events) başlıklı ilanı, etkinliğin saatini ve icracıların görevlerini de açıklığa kavuşturur. Etkinlik ilanda, "4 Nisan Perşembe, saat 20.00: Cinuçen Tanrıkorur, Türk udu ve ses; Walter Z. Feldman, vurmalı çalgılar; Tasavvuf Geleneğinde Sözlü ve Çalgısal Müzik" şeklinde duyurulur (Friends of Music at Princeton, 1991).[7] Programın Princeton Üniversitesi Fine Hall'daki Taplin Auditorium'da gerçekleştirileceği ve girişin ücretsiz olduğu da belirtilir.

Osmanlı-Türk Müziğini Anlatmak: Feldman'ın Performans ve Konferansları

Feldman'ın Osmanlı-Türk müziğiyle bağını derinleştiren dönüm noktalarından biri, 1980'de New York'taki Saint John the Divine Katedrali'nde Niyazi Sayın ile Mesut Cemil Bey'in öğrencisi Necdet Yaşar'ı dinlemesi olmuştur. Osmanlı müziğinin bütün "vakar ve ihtişamıyla" karşısında belirdiğini belirtir (Feldman, 2025, s. 165).

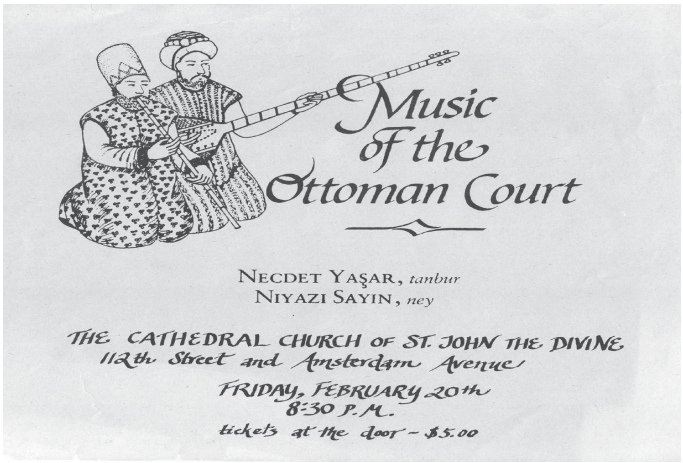

Foto10. Necdet Yaşar ve Niyazi Sayın'ın 1980 tarihli etkinlik ilanı (Phillip Schuyler). Kaynak: Walter Feldman, *From the Bronx to the Bosphorus* (Fordham University Press, Empire State Editions, 2025).

Feldman, Princeton Üniversitesi'nde ders verdiği 1981–1984 yıllarında hocası Harold Powers'ın rehberliğinde Osmanlı müziği üzerine konferanslar vermeye ve yazılar kaleme almaya başlar. Princeton'daki görevi, İstanbul'da daha kapsamlı araştırmalar yürütmesini sağlayan kurumsal desteklere erişmesine de imkân verir. Feldman, 1983'te National Endowment for the Humanities ile American Research Institute in Turkey'den aldığı araştırma desteğiyle geleneksel sanat müziğinin on dokuzuncu yüzyıl Türkiye'sindeki konumunu inceler; aynı yıl Princeton Üniversitesi Beşerî ve Sosyal Bilimler Araştırma Komitesinin desteğiyle Osmanlı sözlü müziğindeki murabba formu üzerine çalışır. 1984'te aldığı diğer desteklerle Osmanlı müzik düşüncesi ile İstanbul'daki Sünni tarikatların müzik ve zikir geleneklerine yönelik araştırmalarını sürdürür (Feldman, t.y.-c).

Bu araştırmalar kapsamında İstanbul'da Fatih Salgar'la klasik sözlü repertuvar, Necdet Yaşar'la klasik tanbur çalışır; daha sonraki ziyaretlerinde Hurşid Ungay'dan kudüm öğrenmeye başlar. Cinuçen Tanrıkorur'la gelişen dostluğu ise

[6] Çeviri yazara aittir.
[7] Özgün ilan metni: "Thur., April 4th, 8 pm: Cinucen Tanrikorur, Turkish lute & voice; Walter Z. Feldman, percussion; Vocal & Instrumental Music of the Sufi Tradition."

ona Mevlevi müzik geleneğinin dönemin seküler ortamındaki durumunu yakından gözlemleme imkânı verir. (Feldman, 2022, s. xxii).

Feldman'ın "performans" başlığı altında sıraladığı Amerika'daki çalışmalar, 1988–1995 yılları arasında konser ile uygulamalı akademik sunum arasında gelişen bir çizgi oluşturur. Feldman, 14 Şubat 1988'de Philadelphia Museum of Art'ta Necdet Yaşar ve İhsan Özgen'le, 17 Nisan 1989'da ise Philadelphia'da Necdet Yaşar'la birlikte konser verir. Bunu, 4 Nisan 1991'de Princeton Üniversitesi *Taplin Auditorium*'da gerçekleştirilen halka açık söyleşi-konferans izler. Etkinlikte Cinuçen Tanrıkorur ud ve sesiyle eserleri icra ederken Feldman ona vurmalı çalgılarla eşlik eder. Bu konser ve uygulamalı akademik sunumların sonuncusu, 1 Şubat 1995'te New York Üniversitesi Kevorkian Center'da verdiği "Aesthetics of Ottoman Tanbur Playing" (Osmanlı Tanbur İcrasının Estetiği) başlıklı uygulamalı konferanstır.[8] Böylece Feldman'ın Amerika'daki performansları, Türkiye'de birlikte çalıştığı usta müzisyenlerle verdiği konserlerden kendi icra bilgisini akademik bir ortamda örneklendirdiği uygulamalı sunuma uzanır (Feldman, t.y.-e).[9]

Feldman'ın Amerika'da Osmanlı-Türk müziği üzerine yürüttüğü çalışmaların bir başka yönünü, üniversitelerde ve kültür kurumlarında verdiği konferanslar oluşturur. Bu çizginin erken örneklerinden biri, 1990'da New York Üniversitesi Onassis Center'da, Neo-Bizans ile Osmanlı müziği arasındaki karşılıklı etkileşim üzerine verdiği konferanstır. Feldman, 1997'de Baltimore'daki Walters Gallery'de Osmanlı müziğinden Türk klasik müziğine uzanan dönüşümü, 1998'de University of Texas at Austin'da semazenlerin ritüeli ve müziğini, 2005'te ise New York'taki Center for Jewish History'da Tanburî İsak Fresko-Romano'nun bestelerini konu alan konuşmalar yapar. Mevlevi ritüelinin geçmişi ve günümüzdeki durumu üzerine 2008'de University of North Carolina at Chapel Hill'da, 2010'da ise UCLA'de verdiği konferanslar, bu anlatım faaliyetinin sürekliliğini gösterir (Feldman, t.y.-a).

Feldman'ın düzenleyicisi olduğu, A Locally Generated Modernity: The Ottoman Empire in the "Long" 18th Century başlıklı çalıştay, 19–21 Şubat 2018 tarihlerinde NYU Abu Dhabi Kampüsü Konferans Merkezi'nde gerçekleşir. Çalıştayda "yerel olarak üretilen modernlik" kavramı, İslam ve Doğu Ortodoks toplumları bağlamında tarihsel ve güncel perspektiflerden ele alınmış; bu kavramın 17. yüzyılda başlayan ve 19. yüzyılın ilk yarısındaki Batı çizgisindeki modernleşme girişimleriyle kısmen çatışan bir süreci ifade ettiği belirtilmiştir (NYU Abu Dhabi, 2018).

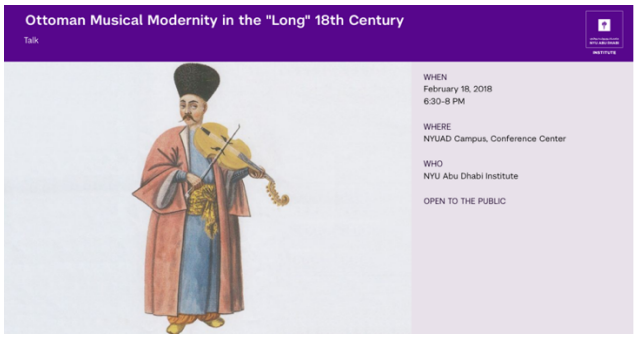

Foto 11. Walter Zev Feldman'ın Ottoman Musical Modernity in the "Long" 18th Century başlıklı konferansının tanıtım görseli. NYU Abu Dhabi, 18 Şubat 2018. Kaynak: NYU Abu Dhabi Institute. (URL4)

Aynı kavramsal yaklaşım, 29 Ocak 2019'da New York'ta Harun Küçük'le gerçekleştirdiği Leisure in the Ottoman Eighteenth Century başlıklı ortak oturumda sunduğu konuşmalı müzik gösteriminin (lecture-demonstration) temelini oluşturur (NYU Abu Dhabi, 2019). Feldman bu sunumda, on sekizinci yüzyıl Osmanlı müziğinde usullerin genişlemesi ve temponun yavaşlamasıyla belirginleşen ezgisel dönüşümü "boş zaman" (leisure/rahat) kavramıyla ilişkilendirmiş; bu dönüşümü Zaharya Hanende'nin Rast makamındaki Ağır Çember bestesi üzerinden örneklendirmiştir (Feldman, 2019a, s. 176).

[8] Feldman'ın Amerika'daki performans kronolojisi için bk. Feldman (t.y.-e); Necdet Yaşar'la tanbur çalışmaları için bk. Feldman (2022, ss. xxi–xxii).

[9] Princeton etkinliği için ayrıca bk. "Turkish Music Program at Taplin Auditorium," *Town Topics*, 27 Mart 1991, https://archive.org/details/towntopicsprince4603unse.

Foto 12. Walter Feldman'ın "Leisure in the Ottoman Eighteenth Century" başlıklı etkinlikteki sunumundan bir kare, NYU Abu Dhabi Institute, 29 Ocak 2019.

Feldman'ın konferanslarında ele aldığı konular, Osmanlı müziğini Amerika'da yalnızca dinleyiciye sunulan bir repertuvar olarak değil; tarihsel değişim, kültürlerarası etkileşim, bestecilik ve ritüel bağlamları içinde incelenmesi gereken bir müzik geleneği olarak sunulduğunu göstermektedir.

Feldman'ın tarihsel etnomüzikoloji alanındaki çalışmalarının yakın dönem örneklerinden biri, 12 Mayıs 2023 tarihinde Harvard Üniversitesi Radcliffe Institute for Advanced Study'de sunduğu "From the Alevi/Bektaşi Ayin-i Cem to the Mevlevi Ayin-i Şerif" başlıklı konuşmadır. "Music, Theater, Dance: Gendering and Performing the Body in the Early Modern Mediterranean" başlıklı seminer kapsamında gerçekleştirilen sunumda, Alevi-Bektaşi âyin-i cemi ile Mevlevi âyin-i şerifi karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır (Feldman, t.y.-b; Harvard Radcliffe Institute, t.y.). Feldman'ın tarihsel etnomüzikoloji alanındaki çalışmalarının sürekliliğini gösteren bu sunum, onun dinî müzik ve ayin geleneklerini yalnızca müzikal yapıları bakımından değil, beden, hareket ve icra bağlamlarında da değerlendiren yaklaşımının yakın tarihli bir örneğini oluşturur.

New York'tan Konya'ya: Feldman'ın Rumi'ye Uzanan Yolu

Feldman, *Music of the Ottoman Court* adlı kitabını tamamladıktan kısa süre sonra Mevlevi tarikatının müziği üzerine çalışmaya başlar (Feldman, t.y.-d). Bu çalışmanın önemli aşamalarından biri, 2004 yılında Bârihüdâ Tanrıkorur ile birlikte hazırladığı Mevlevi Sema Töreni UNESCO adaylık dosyasıdır (Feldman, 2022, s. 10, dn. 3). Uluslararası Mevlânâ Vakfı tarafından hazırlanan ve Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı aracılığıyla UNESCO'ya sunulan dosyada Tanrıkorur Mevlevi mimarisi ve Mevlevihaneleri, Feldman ise Mevlevi âyin müziğinin tarihsel ve karşılaştırmalı yönlerini ele alır. Bu adaylık sürecinin ardından Mevlevi Sema Töreni, 2005 yılında "İnsanlığın Sözlü ve Somut Olmayan Mirasının Başyapıtı" ilan edilmiş, 2008 yılında ise İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne dâhil edilmiştir (UNESCO, t.y.; UNESCO, 2008). Feldman'ın Mevlevi müziği üzerine yürüttüğü araştırmalar, 2022'de yayımlanan *From Rumi to the Whirling Dervishes* (Osmanlı'da Mevleviliğin Kültürel Tarihi) başlıklı kitabında kapsamlı bir bütünlük kazanmıştır (Feldman, 2022, s. xvii, xxi–xxii).

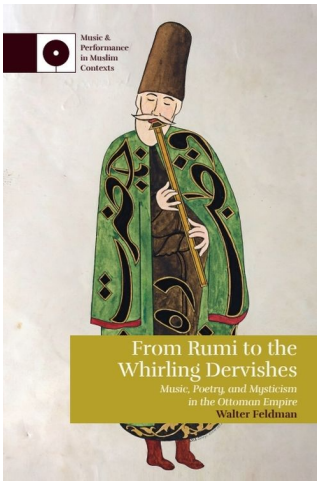

Foto13. Walter Feldman'ın From Rumi to the Whirling Dervishes: Music, Poetry, and Mysticism in the Ottoman

Empire adlı kitabının kapağı.

Mevlevi Sema Töreni'nin UNESCO tarafından insanlığın somut olmayan kültürel mirası olarak tanınması, Feldman açısından sürecin tamamlandığı anlamına gelmez. Feldman, düzenlenen uluslararası toplantılara, yayımlanan bildirilere ve bazı mevlevihanelerin restorasyonuna rağmen adaylık dosyasında önerilen "Eylem Planı"nın temel hedeflerinin henüz hayata geçirilmediğini özellikle belirtir (Feldman, 2022, s. 10). Aradan yaklaşık on sekiz yıl geçtikten sonra yapılan bu değerlendirme, UNESCO sürecinin onun için yalnızca uluslararası bir tescilden ibaret olmadığını, aynı zamanda yerine getirilmesi gereken uzun vadeli bir koruma sorumluluğu taşıdığını düşündürmektedir.

Sonuç

Bu çalışma, Walter Zev Feldman'ın Türkiye'de Osmanlı-Türk müziği üzerine yürüttüğü araştırmalar ve katıldığı icra çalışmaları yoluyla edindiği bilgi birikimini ve kurduğu müzikal ilişkileri uluslararası araştırma, yayın, eğitim, konser, kayıt, proje ve arşiv çalışmalarına nasıl taşıdığını; bu sürecin, farklı akademik ve müzikal çevrelerle geliştirilen yeni iş birlikleri sayesinde tek yönlü bir aktarımın ötesine nasıl geçtiğini incelemiştir.

Feldman, Türkiye'de Fatih Salgar, Necdet Yaşar, Hurşid Ungay ve diğer usta müzisyenlerle sürdürdüğü meşk ve icra çalışmaları aracılığıyla Osmanlı-Türk müziğinin icra geleneğini öğrenmiş; bu süreç araştırmacı ve icracı yönlerinin birlikte gelişmesine zemin hazırlamıştır. Bu birikim, Amerika'da Necdet Yaşar, İhsan Özgen ve Cinuçen Tanrıkorur gibi müzisyenlerle gerçekleştirdiği konserlere ve uygulamalı akademik sunumlara yansımıştır. Philadelphia, Princeton ve New York'ta gerçekleştirilen etkinlikler, Osmanlı-Türk müziğinin farklı dinleyici kitleleri karşısında icra edilmesine ve akademik çevrelerde ele alınmasına olanak sağlamıştır.

Bu bulgular, çalışmada bi-müzikalite kavramı çerçevesinde ele alınan araştırmacı ve icracı kimliklerinin Feldman'ın çalışmalarında nasıl birleştiğini somutlaştırmaktadır. Feldman'ın tanbur ve santurun yanı sıra kudüm ve bendir gibi vurmalı enstrümanlarda da deneyim kazanması, makam ve usul bilgisini meşk sürecinde uygulamayla bütünleştirmesi, araştırdığı müzik geleneğini dışarıdan gözlemleyen bir araştırmacı konumunda kalmadığını göstermektedir.

Feldman'ın kayıt, yayın ve arşiv çalışmaları, bu birikimin uluslararası akademik ve müzikal çevrelere ulaştığı diğer alanları oluşturmuştur. *Early Ottoman Music Project* kapsamında ve Bezmârâ Topluluğu'nun çalışmalarında tarihsel kaynaklarda yer alan repertuvar yeniden icra edilmiş ve kaydedilmiştir. Lâlezâr'ın Traditional Crossroads tarafından yayımlanan kayıtları, Osmanlı-Türk müziği repertuvarını tematik başlıklar altında Amerikan dinleyicisine sunmuştur. Feldman'ın kişisel arşivindeki alan araştırması kayıtlarının New York Üniversitesi bünyesinde dijitalleştirilmesi ise bu birikimin kurumsal olarak korunmasını ve araştırmacıların erişimine açılmasını amaçlamaktadır.

Bu bulgular, Feldman'ın yöntemsel yönelimini açıklayan tarihsel etnomüzikolojiyle doğrudan ilişkilidir. Feldman, tarihsel kaynakları, birlikte meşk ettiği icracılardan edindiği makam, üslup ve repertuvar bilgisinden bağımsız biçimde değerlendirmemiştir. Böylece erken dönem Osmanlı-Türk müziği repertuvarı yalnızca metinsel incelemenin konusu olarak kalmamış, icra ve kayıt çalışmalarıyla yeniden ele alınmıştır.

Yerel olarak üretilmiş modernlik kavramı ise Feldman'ın yönteminden çok, Osmanlı-Türk müziğinin tarihsel dönüşümünü yorumlama biçimini açıklamaktadır. Bu yaklaşım, Osmanlı-Türk müziğini ne yalnızca Batı etkisiyle modernleşen ne de önceki gelenekleri değişmeden sürdüren bir yapı olarak değerlendirmekte; farklı kültürel çevrelerin etkileşimiyle kendi tarihsel koşulları içinde yeniden biçimlenen bir müzik geleneği olarak ele almaktadır. Böylece tarihsel etnomüzikoloji, Feldman'ın kaynakları ve icra geleneklerini birlikte değerlendiren yöntemsel yönelimini; bi-müzikalite, araştırmacı-icracı konumunu; yerel olarak üretilmiş modernlik ise Osmanlı-Türk müziğinin tarihsel gelişimine ilişkin yorumunu açıklamaktadır.

Feldman'ın Mevlevi müziği üzerine araştırmaları ve Mevlevi Sema Töreni'nin UNESCO adaylık dosyasına yaptığı katkı, çalışmalarının kültürel mirasın korunmasına yönelen boyutunu ortaya koymaktadır. Feldman'ın Mevlevi müziği üzerine araştırmaları ve Mevlevi Sema Töreni'nin UNESCO adaylık dosyasına yaptığı katkı, çalışmalarının kültürel mirasın korunmasına yönelen boyutunu ortaya koymaktadır.

İncelenen belgeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde Feldman'ın konser, kayıt, yayın, eğitim, proje ve arşiv faaliyetleri aracılığıyla Osmanlı-Türk müziğinin belirli akademik ve müzikal çevrelerde icra edilmesine, kaydedilmesine ve tartışılmasına katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Feldman'ın öz-yaşam anlatısı, bu uzun soluklu çalışmaların kişisel ve müzikal zeminini de görünür kılar (Feldman, 2025). Bu anlatıda Feldman, çocukluğunda Bronx'ta babasıyla gittiği sinagogda deneyimlediği Yahudi dua okuyuşu (davenen) ile Washington Heights'taki Saint Spyridon Rum Ortodoks Kilisesi'nde duyduğu Bizans ilahilerinin hem eski klezmer müziğinin hem de Osmanlı saray ve tekke müziklerinin "en derin sırlarını" kavramasını sağlayan anahtar olduğunu belirtir.

Müzikal yolculuğunu ise "Bronx'tan Boğaziçi'ne, Besarabya'ya ve geriye" uzanan bir güzergâh olarak tanımlar (Feldman, 2025, s. 167). Osmanlı saray ve tekke müziklerinde karşılaştığı içe dönük ve aşkın estetik, eski klezmer geleneğinin kaybolmuş dünyasını yeniden işitmesine imkân vermiştir. Bu bakımdan Boğaziçi, Feldman'ın müzikal yolculuğunda "Klezmer Adası"na (Feldman, 2025, s. 163) ulaşmasını sağlayan bir geçittir.

Sonuç olarak Feldman'ın çalışmaları, Türkiye'de edinilen bilginin uluslararası alana tek yönlü biçimde aktarılmasından çok, farklı akademik ve müzikal çevrelerde yeniden yorumlandığı, uygulandığı ve kurumsal süreklilik kazandığı çok katmanlı bir sürece işaret etmektedir.

Büyük bir ilgiyle incelediği Ali Ufkî'nin mecmuası ile Kantemiroğlu'nun edvârı, geçmişin müzik dünyasını günümüze taşıyan temel kaynaklar arasında nasıl yer alıyorsa, Feldman'ın çalışmaları da bu birikimin günümüzde anlaşılmasına ve gelecek kuşaklara aktarılmasına katkı sağlayan temel başvuru eserleri arasında yer almaktadır. Bütün bunların ardında, bir ömür boyunca üzerinde düşündüğü, eserler ürettiği ve derinden benimsediği Osmanlı-Türk müziğinin insanlığın ortak kültürel mirasının bir parçası olarak tanınması ve anlaşılması için gösterdiği çaba yatmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılığı

Araştırmanın kapsamı, çalışmanın amacı doğrultusunda Feldman'ın anlatıları, kişisel arşivi ve yayımlanmış çalışmalarıyla sınırlandırılmıştır. Bu sınırlandırma, incelenen tarihsel sürecin öncelikle Feldman'ın deneyimleri ve değerlendirmeleri üzerinden ele alınmasını beraberinde getirmektedir. Feldman'la aynı projelerde yer alan bütün müzisyenlerin, araştırmacıların ve kurum temsilcilerinin görüşlerini bir araya getiren çok yönlü bir inceleme bu çalışmada hedeflenmemiştir. Bu nedenle ulaşılan bulgular, Osmanlı-Türk müziğinin uluslararası dolaşımına katkıda bulunan bütün kişi ve kurumları kapsayan genel bir tarih olarak değil, Feldman'ın araştırma, icra ve uluslararası iş birlikleri çevresinde şekillenen belirli bir tarihsel güzergâhın incelemesi olarak değerlendirilmelidir.

Bilgilendirme

Bu çalışma herhangi bir kurum tarafından desteklenmemiştir. Yazar herhangi bir çıkar çatışması bildirmemektedir. Makalenin hazırlanması sırasında yapay zekâ araçlarından metnin editoryal ve eleştirel gözden geçirilmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmıştır

Yazar Özgeçmişi

Dr. **Zehra Tülin Değirmenci**, 2023 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi, Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü'nde, "Bir Gösterge Sistemi Olarak Hamparsum Müzik Yazısının Sosyokültürel Çözümlemesi" başlıklı teziyle doktora derecesini aldı. Lisans ve yüksek lisans eğitimlerini Dokuz Eylül Üniversitesi Müzikoloji Bölümü'nde tamamladı. Dokuz Eylül Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Haliç Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak görev yaptı. 1996–2006 yılları arasında Süleyman Demirel Üniversitesi Müzik Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin kurucu müdürlüğünü yürüttü; bu dönemde Teke Bölgesi müzik kültürünü belgelemeye yönelik alan araştırmaları gerçekleştirdi, görsel-işitsel arşiv ve enstrüman koleksiyonu oluşturdu. 2023–2025 yılları arasında Harvard Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Merkezi'nde (CMES) misafir araştırmacı (Visiting Scholar) olarak araştırmalarını sürdürdü. Boston Üniversitesi Center for English Language & Orientation Programs'ta ileri dil eğitimine devam etti. 2024 yılından bu yana Konser Arkası dergisinde "Konser Notları" başlıklı

köşesinde Amerika Birleşik Devletleri'nde izlediği konserler üzerine eleştiri ve değerlendirme yazıları kaleme almaktadır. Araştırmalarını tarihsel müzikoloji ve müzik paleografisi alanlarında sürdürmekte; özellikle Hamparsum yazmaları ve notasyon sistemi üzerine çalışmaktadır.

Kaynaklar

Anton Pann Ensemble. (2023). *Dimitrie Cantemir Melo 3* [Dijital albüm]. Bandcamp. https://antonpann.bandcamp.com/album/dimitrie-cantemir-melo-3

Beken, M. (2005). *Ca*ntemir: Music in Istanbul and Ottoman Europe around 1700 (Kantemir: 1700 dolaylarında İstanbul ve Osmanlı Avrupası'nda müzik) [CD değerlendirmesi]. *Ethnomusicology,* 49(3), 501–506. https://www.jstor.org/stable/20174413

92nd Street Y, Tisch Center for the Arts. (2005, 17 Kasım). Music of the Mystics: Sacred Music of Ottoman Jews and Greeks (Mistiklerin Müziği: Osmanlı Yahudileri ve Rumlarının Kutsal Müziği) [Etkinlik afişi].

Feldman, W. Z. (t.y.). Hidden histories: Klezmer, Moldovan and Greek musical routes from Istanbul to America; a personal journey (Saklı tarihler: Klezmer, Moldova ve Yunan müziklerinin İstanbul'dan Amerika'ya uzanan rotaları; kişisel bir yolculuk). [Yayımlanmamış otobiyografik metin].

Feldman, W. Z. (t.y.-a). *Courses, lectures & conference papers*. (Dersler, konferanslar ve konferans bildirileri) Walter Zev Feldman. 21 Ağustos 2026 tarihinde https://www.walterzevfeldman.com/careers adresinden erişildi.

Feldman, W. Z. (t.y.-b). *Curriculum vitae*. (Öz geçmiş) Academia.edu. 21 Ağustos 2026 tarihinde https://nyu.academia.edu/WalterFeldman/CurriculumVitae adresinden erişildi.

Feldman, W. Z. (t.y.-c). *Fellowships, projects & events*. (Burslar, projeler ve etkinlikler) Walter Zev Feldman. 25 Ağustos 2026 tarihinde https://www.walterzevfeldman.com/fellowships-awards adresinden erişildi.

Feldman, W. Z. (t.y.-d). *Ottoman Turkish music*. (Osmanlı-Türk müziği) Walter Zev Feldman. 20 Ağustos 2026 tarihinde https://www.walterzevfeldman.com/ adresinden erişildi.

Feldman, W. Z. (t.y.-e). *Performance, concerts, & recording*. (İcra, konserler ve kayıtlar) Walter Zev Feldman. 21 Ağustos 2026 tarihinde https://www.walterzevfeldman.com/performance-recording adresinden erişildi.

Feldman, W. Z. (2000). Notes. İçinde *Music of the sultans, sufis & seraglio: Vol. II, Music of the dancing boys* (Sultanların, Sufilerin ve Sarayın Müziği: 2. CD, Köçeklerin Müziği). [CD kitapçığı] (ss. 4–38). Traditional Crossroads.

Feldman, W. Z. (2016). Klezmer: Music, history, and memory (Klezmer: Müzik, tarih ve hafıza). Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780190244514.001.0001

Feldman, W. Z. (2019a). The emergence of Ottoman music and local modernity. (Osmanlı müziğinin ortaya çıkışı ve yerel modernlik) YILLIK: *Annual of Istanbul Studies*, 1(1), 173–179. https://doi.org/10.53979/yillik.2019.10

Feldman, W. Z (2019b). Osmanlı müziğiyle ilgili müstakbel araştırmalar hakkında düşünceler. *Darülelhan Mecmuası*, (12), 3–6.

Feldman, W. Z. (2022). *From Rumi to the whirling dervishes: Music, poetry, and mysticism in the Ottoman Empire* (*Rumi'den Semazenlere: Osmanlı İmparatorluğu'nda Müzik, Şiir ve Tasavvuf).* Edinburgh University Press.

Feldman, W. Z. (2024). *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition and the Early Ottoman Instrumental Repertoire* (*Osmanlı saray müziği: Makam, kompozisyon ve Osmanlı çalgı müziğinin erken dönem repertuvarı).* (Gözden geçirilmiş baskı). Brill. (Özgün çalışma 1996 yılında yayımlanmıştır.)

Feldman, W. Z. (2025). *From the Bronx to the Bosphorus: Klezmer and other displaced musics of New York (Bronx'tan Boğaziçi'ne: Klezmer ve New York'taki Diğer Yerinden Edilmiş Müzikler)*. Fordham University Press.

Friends of Music at Princeton. (1991, 27 Mart). April musical events (Nisan ayı müzik etkinlikleri). Town Topics. https://archive.org/details/towntopicsprince4603unse

Harvard Radcliffe Institute. (t.y.). *Music, theater, dance: Gendering and performing the body in the early modern Mediterranean (Müzik, tiyatro, dans: Erken modern Akdeniz'de bedenin toplumsal cinsiyetlendirilmesi ve icrası).* 2022–2023 Exploratory Seminars. 21 Ağustos 2026 tarihinde https://www.radcliffe.harvard.edu/opportunities-for-researchers/2023-exploratory-seminars/music-theater-dance-gendering-and-performing-the-body-in-the-early-modern-mediterranean adresinden erişildi.

Hood, M. (1960). The challenge of "bi-musicality" (Bi-müzikalitenin zorluğu). *Ethnomusicology*, 4(2), 55–59. https://doi.org/10.2307/924263

Jenkins, M. (2001, 13 Mart). Turkish delight: Music of the Ottoman era (Osmanlı dönemi müziği). *The Washington Post.*

Karaca, C. (2026). Walter Feldman ile Osmanlı-Türk müziği üzerine görüşme: Tarih yazımı, kuram ve gelecek perspektifleri. *Türk Müziği*, 6, 19–24. https://turkmuzigidergisi.com/index.php/tm/article/view/199

Lâlezâr. (2000). Music of the sultans, sufis & seraglio: Vol. II. Music of the dancing boys (Sultanların, sufilerin ve sarayın müziği: Cilt II. Köçeklerin müziği) [CD]. Traditional Crossroads. 80702-4302-2.

Münster Üniversitesi. (2025, 11 Şubat). "Academic Advisory Board". Corpus Musicae Ottomanicae (CMO), News and Events. https://www.uni-muenster.de/CMO-Edition/en/cmo/aktuelles.html (Erişim tarihi: 28 Eylül 2026).

New York University Digital Humanities. (t.y.). *Digitizing Cultural Heritage: The Walter Feldman Collection of Turkish Classical Music (Kültürel mirasın dijitalleştirilmesi: Walter Feldman Klasik Türk Müziği Koleksiyonu).* 25 Ağustos 2026 tarihinde https://digitalhumanities.nyu.edu/projects/turkish-music/ adresinden erişildi.

NYU Abu Dhabi. (2018, 19–21 Şubat). *A locally generated modernity: The Ottoman Empire in the "long" 18th century (Yerel olarak üretilmiş bir modernlik: "Uzun" 18. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu)*. [Çalıştay]. https://nyuad.nyu.edu/en/events/2018/february/a-locally-generated-modernity-the-ottoman-empire-in-the-long-18th-century.html

NYU Abu Dhabi. (2019, 29 Ocak). *Leisure in the Ottoman eighteenth century (On sekizinci yüzyıl Osmanlı dünyasında boş zaman).* https://nyuad.nyu.edu/en/events/2019/january/leisure-in-the-ottoman-eighteenth-century.html

Nickson, C. (2001, 1 Ekim). Lalezar music of the sultans, sufis & seraglio, Vol. 1–4: Sultan composers (Lâlezâr: Sultanların, sufilerin ve sarayın müziği, Cilt 1–4: Bestekâr sultanlar). *Dirty Linen,* 89.

Stokes, M. (1999). [Review of the book *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition and the Early Ottoman Instrumental Repertoire,* by W. Feldman]. *Yearbook for Traditional Music*, 31, 140–142. https://doi.org/10.2307/767987

Turkish music program at Taplin Auditorium (Taplin Auditorium'da Türk müziği programı). (1991, 27 Mart). *Town Topics.* https://archive.org/details/towntopicsprince4603unse

UNESCO. (t.y.). *Mevlevi sema ceremony (Mevlevi sema töreni). Intangible Cultural Heritage*. 19 Ağustos 2026 tarihinde https://ich.unesco.org/en/RL/mevlevi-sema-ceremony-00100 adresinden erişildi.

UNESCO. (2008). *Decision of the Intergovernmental Committee: 3.COM 1* [Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Hükümetlerarası Komitesinin 3.COM 1 sayılı kararı]. https://ich.unesco.org/en/decisions/3.COM/1

Watrous, P. (1988, 10 Şubat). Concert: String music from Ottoman court (Konser: Osmanlı sarayından yaylı çalgı müziği). *The New York Times*, C22.

URL's

URL1: https://www.walterzevfeldman.com/

URL2. https://www.ressources-mcm.com/s/Ibn_Battuta/item/1684

URL 3. Münster Üniversitesi, Corpus Musicae Ottomanicae, Fotoğraf Galerisi. https://www.uni-muenster.de/CMO-Edition/tr/media/bilder.html

URL4. Tanbur sanatçısı Necdet Yaşar. https://www.okuryazar.com.tr/sanatci/necdet-yasar

URL5. https://nyuad.nyu.edu/en/events/2018/february/ottoman-musical-modernity-in-the-long-18th-century.html

Turk Muzigi, October 2026
6(Walter Feldman Special Issue),
111-127, e-ISSN: 2822-3195
turkmuzigidergisi.com

Genç Bilge yayıncılık
gencbilgeyayincilik.com
© 2026

Research Article

An examination of Walter Zev Feldman's studies on Ottoman-Turkish music in terms of research practice, performance, and ınternational circulation

Zehra Tulin Değirmenci [10]

Independtent researcher, Boston, Us

Article Info

Recieved: 27 August 2026
Accepted 7 October 2026
Published: 30 October 2026

Keywords
Bi-musicality
Ottoman-Turkish music
Historical ethnomusicology
Walter Zev Feldman
Locally generated modernity

2822-3195 / © 2026 TM
It is published by Genç Bilge Publishing and is an open-access journal distributed under the CC BY-NC-ND license.

Abstract

This study examines how the scholarly and musical expertise developed through Prof. Walter Zev Feldman's research and performance practice in Ottoman-Turkish music has been translated into concert performances, recordings, archival projects, publications, and educational activities through international collaborations. The central argument of the study is that Feldman's work on Ottoman-Turkish music cannot be explained through a unidirectional model of transmission from Türkiye to the United States. Rather, his work is understood as a multifaceted process that developed through the reciprocal relationship between his intellectual orientation, shaped by his family roots, personal memory, and scholarly curiosity and grounded in the comparative study of different musical cultures, and the performance-based transmission tradition of Ottoman-Turkish music. Drawing on a historical documentary approach, the study examines Feldman's published works and personal narratives alongside CD liner notes, concert programs, newspaper articles, institutional announcements, and the professional chronology published on his personal website. The historiographical approach evident in Feldman's historical ethnomusicological research is examined through the concept of "locally generated modernity," while his projects aimed at reconstructing historical repertoires from documentary sources and bringing them into performance are analyzed through the concept of "bi-musicality," developed within American ethnomusicology. The findings indicate that the meşk (traditional master–apprentice musical instruction) and performance activities Feldman undertook with musicians such as Fatih Salgar, Hurşit Ungay, and Necdet Yaşar during his research visits to Türkiye beginning in 1969 played a decisive role in shaping his experience of performing across multiple musical cultures. This experience provides insight into Feldman's theoretical and methodological orientations in historical ethnomusicology. Throughout his musical journey from the Bronx to the Bosphorus, the inward-looking and metaphysically oriented aesthetics he encountered in Ottoman court and Sufi lodge musical traditions enabled him to establish a new relationship with his own musical past and to reassess that heritage.

To cite this article

Değirmenci, Z.T. (2026). An examination of Walter Zev Feldman's studies on Ottoman-Turkish music in terms of research practice, performance, and ınternational circulationi. *Turk Muzigi, 6*(Walter Feldman Special Issue), 111-127. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.1

Introduction

Feldman describes himself as "a musician, a scholar of the Ottoman and Turkic worlds, and an American Jew of Moldovan origin."[11] This self-description suggests that his engagement with Ottoman-Turkish music was not merely a choice of academic specialization but rather a research journey shaped by the intersection of personal memory, family origins, and scholarly curiosity.

Feldman's distinctive position emerges at the intersection of the educational approach within American ethnomusicology that emphasizes learning another musical tradition through performance (Hood, 1960, pp. 55–59)

[10] PhD, Boston University, Boston, USA. Email: tulin.degirmenci@gmail.com ORCID: 0000-0001-6403-6940
[11] Walter Zev Feldman, Hidden Histories: Klezmer, Moldovan and Greek Musical Routes from Istanbul to America; a Personal Journey, unpublished autobiographical manuscript, draft shared with the author, August 11, 2026.

and the diasporic memory associated with his Moldovan Jewish roots. For Feldman, therefore, performance is not merely a musical activity but also a means of understanding historical and cultural knowledge through embodied and auditory experience. His multifaceted performance practice, encompassing the tanbur, santur, cimbalom, and kudüm, has given his studies of Ottoman-Turkish and Ashkenazi Jewish musical cultures both historical and practice-based dimensions.

On the one hand, Feldman is an American scholar and musician who traveled to Türkiye to learn the music he was studying. On the other hand, the Ottoman geographical and cultural sphere he investigates is not entirely disconnected from the historical and musical heritage of Bessarabia, his family's region of origin. His relationship with Ottoman-Turkish music was therefore shaped not only by scholarly curiosity about another culture but also by an effort to rediscover historical connections and musical memories fragmented by migration.

His relationships with prominent musicians in Türkiye, his engagement with written and oral sources, and the personal collection he assembled over time made his identities as a scholar and musician inseparable. The transformation of this accumulated knowledge and experience into courses, concerts, and publications in the United States illustrates not only an individual academic career but also how a musical tradition circulates across countries and institutions.

Feldman's visits to Türkiye, which began in 1969, gradually developed into long-term collaborations encompassing research, performance, and recording activities. In 1982, he began studying the classical vocal repertoire with Fatih Salgar, kudüm with Hurşit Ungay, and tanbur with Necdet Yaşar. He also established professional relationships and friendships with musicians such as the kanun player Erol Deran and the distinguished classical kemençe performers İhsan Özgen and Nihat Doğu.

The recordings of lessons, interviews, performances, and Sufi *dhikr* ceremonies that Feldman made in Istanbul during the 1980s now form the foundation of *The Walter Feldman Collection of Turkish Classical Music* digitization project at New York University (NYU). This archive demonstrates how his research, which began with performance-based learning in Türkiye, developed not only into publications and projects but also into a lasting collection of sound recordings documenting the recent history of Turkish music.

One of the principal outcomes of Feldman's scholarship on Ottoman-Turkish music is his book *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition and the Early Ottoman Instrumental Repertoire*. As one of the field's comprehensive monographs, the book has provided an important scholarly framework for subsequent research, performance, and recording projects through its integrated examination of historical sources, repertoire, and performance. Martin Stokes (1999) regards Feldman's *Music of the Ottoman Court* as a significant study documenting the emergence of the Ottoman court music style in the early modern period, particularly through the sources of Ali Ufkî and Cantemir. Feldman's research on Mevlevi music, conducted over many years, culminated in the comprehensive study *From Rumi to the Whirling Dervishes: Music, Poetry, and Mysticism in the Ottoman Empire*.

Within this framework, Feldman's life story cannot be reduced to a unidirectional narrative of "an American scholar who brought Ottoman-Turkish music to America." Rather, it represents a reciprocal process in which the scholar was first transformed by the musical tradition he sought to learn and subsequently brought the knowledge and performance experience he acquired into new contexts of research, education, and cultural representation.

Through concerts, academic events, and recordings released in the United States, Feldman contributed to the international visibility of the master musicians with whom he worked in Türkiye and the historical repertoires they performed. One of the most comprehensive examples of this transmission from Türkiye to the United States was the release of four CDs featuring Ottoman-Turkish music performed by the Lâlezâr Ensemble, accompanied by Feldman's explanatory texts, through the New York-based label Traditional Crossroads.

Feldman's efforts to introduce Turkish music to American audiences acquired a sustained character through the concert series he organized in the late 1980s. The concert featuring Necdet Yaşar and İhsan Özgen, reviewed by Peter Watrous in *The New York Times* on February 10, 1988, was part of a series of concerts Feldman organized in Philadelphia, New York, and Chicago during 1987–1988. Watrous's review provides an early and noteworthy account

of how Ottoman-Turkish music was received in the American press through these performances (Watrous, 1988, p. C22).

Feldman's expertise is not limited to Ottoman-Turkish music. He has also conducted extensive research on the history, repertoire, and performance practices of klezmer music, publishing his major study in this field as *Klezmer: Music, History, and Memory* (Feldman, 2016). His efforts to name, document, and increase the public visibility of klezmer music in the United States gradually expanded to encompass research, education, and performance activities grounded in historical sources.

Accordingly, this study examines how the knowledge and experience Feldman developed through research and performance have been manifested and reproduced through historical repertoire studies, concert and recording projects, publications, educational activities, and archival initiatives undertaken in various academic and musical environments, particularly in the United States.

Conceptual Framework

Feldman adopts an interdisciplinary approach to the study of Ottoman-Turkish music that integrates musicology, ethnomusicology, and historical ethnomusicology. According to Feldman, musicology examines notated sources, other musical documents, and music theory; ethnomusicology investigates contemporary or relatively recent performances and repertoires; and historical ethnomusicology studies historically documented performances from the relatively recent past that may be illuminated by present-day oral transmission (Feldman, 2019b, p. 3). This interdisciplinary model is employed not as the direct methodology of the present study but as an analytical perspective for examining the relationship Feldman establishes among historical sources, oral transmission, and living performance traditions.

The intellectual foundation of Feldman's scholarship lies in his approach to Ottoman music not as the continuation of an uninterrupted and unchanging tradition but as a musical culture shaped by historical discontinuities, transformations, and reconfigurations. Feldman argues that a new synthesis of Ottoman music emerged approximately between 1670 and 1710. He maintains that this transformation, which he describes as an "Ottoman musical renaissance," occurred primarily through the contributions of aristocratic Muslims and Mevlevi musicians rather than the court. He further suggests that the revival initiated through the work of Koca Osman, Hafız Post, and Itrî entered a new phase with Cantemir's theoretical writings and notation system.

One of the important conceptual frameworks Feldman draws upon in his research on Ottoman-Turkish music is the concept of "locally generated modernity," introduced by Rifa'at Abou-El-Haj (Feldman, 2024, pp. xi–xii). This concept makes it possible to interpret transformations within Ottoman society not merely as consequences of modernization initiated through Western influence but as innovations emerging from the empire's own political, social, and cultural dynamics beginning in the seventeenth century. Applying this perspective to music history, Feldman interprets the new Ottoman music that emerged approximately between 1670 and 1710 not as an uninterrupted continuation of medieval Persian music but as a new synthesis formed through the contributions of Persian, Turkish, and Byzantine elements, Mevlevi circles, and non-Muslim musicians (Feldman, 2019a, pp. 173–179).

The concept of bi-musicality is used here to denote performance-based competence in more than one musical culture, extending beyond the numerical limitation suggested by the prefix "bi-" (Hood, 1960, p. 59). Within this framework, Feldman is examined as a musician who developed competence across different musical cultures and, in his own words, as an "Ottoman/Turkic scholar." This perspective makes it possible to evaluate his relationship with Ottoman-Turkish music not solely through academic knowledge production but also through learning, performance, and long-term relationships with musicians.

Thus, historical ethnomusicology, locally generated modernity, and bi-musicality are employed as complementary analytical frameworks for examining, respectively, Feldman's methodological orientation, his interpretation of the historical transformation of Ottoman music, and the integration of his scholarly and performing identities.

Method

This study is a historical-documentary investigation examining how the knowledge and experience Walter Zev Feldman acquired through research and performance in Ottoman-Turkish music were transformed into concerts, recordings, publications, educational activities, projects, and archival initiatives through international collaborations. Rather than presenting a comprehensive biography of Feldman or an exhaustive inventory of his work, the study aims to identify the international manifestations of the musical relationships and knowledge he developed in Türkiye.

The principal sources of the study comprise Feldman's published books and articles, his unpublished autobiographical narrative shared with the author, documents from his personal archive (URL1), CD liner notes, audio recordings, concert programs, newspaper reports and reviews, institutional event announcements, his curriculum vitae, and the chronology of his professional activities published on his personal website. Institutional records, periodicals, and other published sources were used to cross-check the information presented in Feldman's narrative and situate it within its historical context.

Photo 1. Walter Feldman at Buda Castle, overlooking the Danube River, 2020. Photograph by Judit Frigyesi.

The sources were comparatively analyzed using qualitative document analysis. Feldman's personal narrative, website, and curriculum vitae were used to examine how he describes his professional background and scholarly identity. Dates, locations, participants, and the content of events were cross-checked against contemporary newspaper reports, concert announcements, and institutional records before being incorporated into the study. The documents were thematically grouped into Feldman's musical background and the performance experience he developed in Türkiye, his research and publications, concerts and conferences, recording projects and advisory activities, and UNESCO-related work. Each theme was then examined chronologically.

Findings

The documents examined indicate that Feldman's work on Ottoman-Turkish music developed through the repertoire knowledge and performance skills he acquired in Türkiye, his research based on historical sources, and the long-standing relationships he established with musicians. Over time, this accumulated knowledge and experience evolved into publications, concerts and conferences, recording projects, educational activities, institutional collaborations, and archival initiatives. To demonstrate the continuity among these areas of activity, the findings are presented under thematic headings and examined chronologically within each theme. Feldman's scholarly and performing identities are evaluated through the frameworks of historical ethnomusicology and bi-musicality, while his approach to the historical transformation of Ottoman music is examined through the concept of "locally generated modernity."

Feldman's Istanbul Field Recordings and the Digitization Project at New York University

Feldman's performance-based learning, interviews, and field recordings conducted in Türkiye during the 1980s did not remain merely documents of his personal research process; they also formed the foundation of the Walter Feldman Collection of Turkish Classical Music, which is currently being digitized at New York University. According to Feldman, his Istanbul field recordings from the 1980s include various lessons and interviews with Necdet Yaşar, İhsan

Özgen, Nihat Doğu, and Fatih Salgar, as well as recordings of *dhikr* ceremonies performed by Halveti dervishes (W. Z. Feldman, personal correspondence, August 24, 2026).

The project entitled *Digitizing Cultural Heritage: The Walter Feldman Collection of Turkish Classical Music*, initiated by Panayotis Mavromatis and Adem Merter Birson, received support in 2024 through New York University's Digital Humanities Seed Grant Program. The project aims to digitize materials that Feldman recorded on cassette tapes during the research he conducted for his book *Music of the Ottoman Court* (1996). The collection includes recordings of music lessons, private concerts, and public performances. In NYU's project description, Necdet Yaşar, Niyazi Sayın, and İhsan Özgen are identified among the principal musicians whose performances are represented in the collection. The project involves digitizing the recordings, cataloguing them in detail, preparing metadata, and making them available through a publicly accessible website (New York University Digital Humanities, n.d.). The archive, consisting primarily of Feldman's recordings of Ottoman-Turkish music, is expected to be officially opened for public access in the first half of 2027 (W. Z. Feldman, personal communication, August 26, 2026).

In addition to documenting Feldman's learning and research activities in Türkiye, this collection constitutes a sound archive that provides direct evidence of the musical learning, transmission, and performance environments of the period.

From Historical Repertoire to International Collaborations: Feldman's Musical Projects

Between 1985 and 1987, Feldman undertook a translation of Dimitrie Cantemir's (Kantemiroğlu) musical treatise *Kitâbu İlmi'l-Mûsikî alâ Vechi'l-Hurûfât* (*The Book of the Science of Music through Letters*) under a Translation Grant awarded by the National Endowment for the Humanities (NEH). According to Feldman, this work formed the foundation of his book *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition, and the Early Ottoman Instrumental Repertoire*, published in 1996 (W. Z. Feldman, personal correspondence, August 24, 2026).

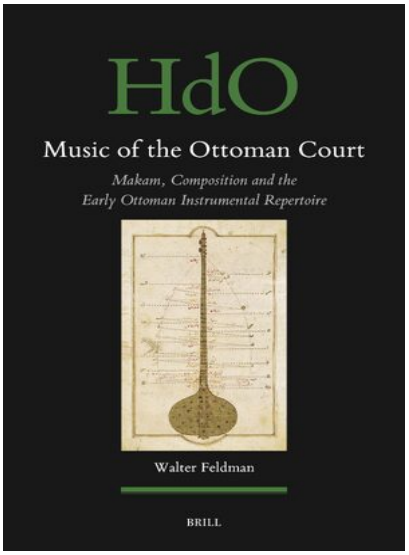

Photo 2. Cover of Walter Feldman's book *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition and the Early Ottoman Instrumental Repertoire* (Brill, 2024).

Feldman's fieldwork in Istanbul and his translation of Cantemir's musical treatise provided the research foundation for his subsequent projects on the historical Ottoman repertoire. From the late 1980s onward, this accumulated knowledge was incorporated into performance, recording, publication, and critical edition projects through international collaborations.

The *Bosphorus Project*, the *MediMuses* project, his collaborations with the cultural organization En Chordais, his activities within *Corpus Musicae Ottomanicae*, and his more recent advisory roles in recording projects, although undertaken within different institutional frameworks, represent successive stages of Feldman's efforts to investigate the historical Ottoman repertoire, revive it through performance, and bring it into scholarly circulation.

According to information published on Feldman's personal website, the concert series *Shared Sacred Space of the Eastern Mediterranean* was presented at the 92nd Street Y in New York during 2005–2006. Participating ensembles

included Bezmara, Lalezar, the Romeiko Byzantine Choir, and the Jerusalem Maftirim Ensemble (Feldman, n.d.-e). The Bezmara Ensemble performed in the concert entitled *Music of the Mystics: Shared Sacred Space: Sabbatian Mysticism and Jewish Composers of the Ottoman Court*, held on November 17, 2005. The second concert, *Music of the Mystics: Sacred Music of Ottoman Jews and Greeks*, held on January 26, 2006, featured the Jerusalem Maftirim Ensemble and the Romeiko Ensemble, founded in Philadelphia in 1990 and dedicated to performing the classical music of the Byzantine and Ottoman Empires. According to Feldman, this second concert was based on his interviews with Rafael Yair Elnadav, a Jerusalem-born Jewish cantor (*hazzan*) residing in Brooklyn, and on the repertoire transmitted to Elnadav by his teacher Moshe Cordova, who was born in Edirne. These concerts are significant for bringing Ottoman-Turkish, Ottoman Jewish, and Greek/Byzantine musical traditions into a shared context of public performance.

Bosphorus Project: Bringing the Repertoire of the Kantemiroğlu Edvârı into Performance

In the late 1980s, Feldman served as an advisor to the *Bosphorus Project*, directed by Nikiforos Metaxas and İhsan Özgen, for the ensemble's second concert in Athens in 1989. He provided the ensemble, which also included the kanun player Erol Deran, with transcriptions he had prepared from the repertoire documented in the *Kantemiroğlu Edvârı*, including compositions by Tanburî Angeli and Cantemir. He participated in rehearsals held at the Aya Yorgo Church in Çengelköy and traveled with the ensemble from Istanbul to Athens for the concert (Karaca, 2026, p. 21; W. Z. Feldman, personal correspondence, August 24, 2026).

The *Bosphorus Project* represents an early example of how Feldman's source-based research on Cantemir was brought into the domain of performance through transcription, rehearsal, and concert presentation. Thus, the repertoire preserved in historical sources ceased to be merely a subject of textual investigation and became musical material brought back into performance.

Lâlezâr: The Transformation of Ottoman Repertoire into Recordings in America

Founded by Reha Sağbaş in 1997, the Lâlezâr Ensemble performed a broad repertoire ranging from Ottoman court music to *köçekçe* dance pieces and compositions by non-Muslim composers. Feldman's meetings with Reha and Selma Sağbaş in Istanbul marked the beginning of a musical collaboration that brought Ottoman-Turkish music into concert, educational, and publishing activities in the United States (Feldman, 2000, pp. 36–37).

Between 2000 and 2001, Lâlezâr's recordings were released by the New York-based label Traditional Crossroads as a four-CD series under the collective title *Music of the Sultans, Sufis & Seraglio* (Lâlezâr, 2000). The CDs, entitled *Sultan Composers*, *The Music of the Dancing Boys*, *Minority Composers*, and *Ottoman Suite*, introduced Ottoman repertoire to American audiences through a thematic organization accompanied by extensive explanatory notes in English.

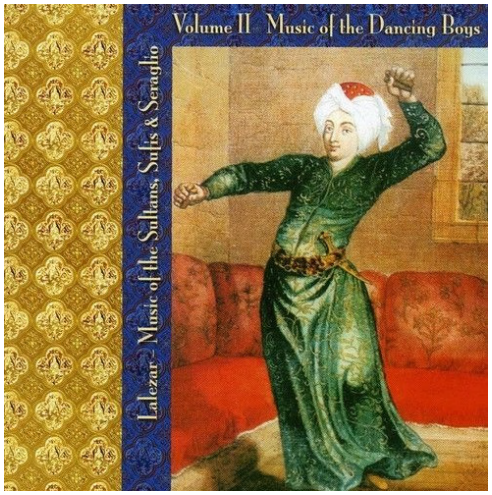

Photo 3. CD cover of *Music of the Dancing Boys*, the second album in the Lâlezâr Ensemble's *Music of the Sultans, Sufis & Seraglio* series (Traditional Crossroads).

Feldman's contribution to this project is particularly evident in the booklet he wrote for the second CD in the series, *The Music of the Dancing Boys*. Published under the heading "Notes by Walter Feldman," the text examines the *köçekçe* repertoire as a point of intersection between the court and the tavern, Muslims and non-Muslims, and secular entertainment and Sufi imagery. By complementing historical analysis with descriptions of musical compositions, introductions to instruments, and biographies of musicians, the text transforms the CD from a mere sound recording into an annotated publication on music history (Feldman, 2000, pp. 4–38).

The Lâlezâr series also attracted considerable attention in the American music press. In his review published in *Dirty Linen*, Chris Nickson described the four-CD collection as beautiful in sound, musically magnificent, and impressive.

The Istanbul-based Lâlezâr Ensemble reaches deep into history to explore the music of the Ottoman Empire. It is indeed a remarkable journey: How many countries have had rulers who were also accomplished musicians and composers? Here is a five-century musical tradition that can truly be described as "court music" (Nickson, 2001, p. 89).

The recording project also formed the basis of a concert held at the Freer Gallery in Washington, D.C., on March 9, 2001. Mark Jenkins, writing for *The Washington Post*, noted that the ensemble presented the themes of the four CDs as separate sections of the concert program, bringing together the contributions of different religious and ethnic communities to Ottoman music within an integrated performance (Jenkins, 2001). Thus, Lâlezâr's repertoire project, developed in Istanbul, evolved into a comprehensive undertaking that circulated in the United States through recordings, concerts, and published critical reviews.

Hearing Historical Repertoire Anew: The Bezmârâ Ensemble

Feldman's efforts to revive the historical repertoire of Ottoman-Turkish music through performance took concrete form in the Early Ottoman Music Project, in which he participated alongside Fikret Karakaya during 1993–1994. This project laid the foundations for the repertoire and performance approach of the Bezmârâ Ensemble, established by Karakaya in 1996. The ensemble aims to perform early Ottoman-Turkish musical repertoire preserved in historical sources using instruments reconstructed in accordance with their historical forms.

One of the historical sources informing Bezmârâ's work is *Kenzü't-Tuhaf*, a fourteenth-century Persian musical treatise that provides important information about period instruments. The principal sources used in selecting the repertoire include Ali Ufkî Bey's (Wojciech Bobowski) *Mecmûa-i Sâz ü Söz*, Dimitrie Cantemir's *Kitâbu 'ilmi'l-mûsîkā 'alâ vechi'l-hurûfât*, and the *Kevserî Mecmûası*.

Photo 4. The Bezmârâ Ensemble's performances of historical Ottoman music repertoire (URL1).

The recordings for Bezmârâ's first CD were made with the support of the French Institute of Anatolian Studies (Institut français d'études anatoliennes–IFEA). Münir Nurettin Beken, who witnessed the recording session for Bezmârâ's first CD, describes Feldman's advisory role in the project as follows:

I happened to be present at the recording session for their first CD, held at the French Palace in the Beyoğlu district of Istanbul. Walter Feldman, one of the project's advisors, and a representative of the French Institute of Anatolian

Studies, the CD's principal sponsor, were also there. It was fascinating to watch some of my old friends perform unfamiliar melodies with unusual intonation on these unusual-looking instruments (Beken, 2005, p. 505).

Beken's account demonstrates that the Bezmârâ project involved more than simply performing historical compositions anew. The use of reconstructed period instruments, experimentation with intonation that differed from conventional performance practices, and the recording of melodies recovered from historical sources constituted an experimental effort to reconstruct the sound world of the past. Feldman's presence as an advisor during the recording session further demonstrates the direct application of his historical and musicological knowledge to the performance process.

The outcome of this collaboration was Bezmârâ's first album, *Splendours of Topkapı*, released in 1999. In addition to serving as an advisor during the recording process, Feldman wrote the album's liner notes, situating the performed repertoire within its historical context.

One of the international extensions of Bezmârâ's historical repertoire projects was the Tanbûrî İsak CD, released in the *Great Mediterranean Composers* series as part of the *MediMuses* project coordinated by the cultural organization En Chordais. Supported by the European Union's *Euromed Heritage II* Programme and implemented between 2002 and 2005, the *MediMuses* project aimed to investigate, document, and revive the Mediterranean's shared modal musical heritage through oral traditions and written sources. Feldman served as an advisor and co-editor alongside Mahmoud Guettat and participated in meetings, workshops, and concerts organized within the project.

Feldman also co-produced the Tanbûrî İsak CD with Fikret Karakaya and contributed a study to the CD booklet examining the composer's works from historical and musical perspectives. The album, recorded in Istanbul in autumn 2003 and released in 2005, featured Karakaya as musical coordinator and Feldman as scholarly coordinator. In the same year, Bezmârâ participated as an invited ensemble in *Music of the Mystics: Shared Sacred Space: Sabbatian Mysticism and Jewish Composers of the Ottoman Court*, an event held on November 17, 2005, at the 92nd Street Y, Tisch Center for the Arts, in New York, under Feldman's artistic direction.[12]

Photo 5. Promotional poster for the event entitled *Music of the Mystics: Shared Sacred Space*, held at the 92nd Street Y, Tisch Center for the Arts, on November 17, 2005.

Institutional Research and Advisory Activities

Feldman continued his research on historical sources, one of the fundamental components of his methodological approach to historical ethnomusicology, within the framework of the *Corpus Musicae Ottomanicae* (CMO) project, initiated by Prof. Ralf Martin Jäger at the University of Münster with the aim of preparing critical editions of Ottoman music manuscripts. He has served on the project's Advisory Board since 2012. With the commencement of the

[12] 92nd Street Y, Tisch Center for the Arts, promotional poster for Music of the Mystics: Shared Sacred Space, November 17, 2005.

project's final phase, covering the period 2025–2027, he was appointed an honorary member of the Scientific Advisory Board.[13]

Foto 6. Corpus Musicae Ottomanicae (CMO) projesinin danışma kurulu toplantısından bir grup fotoğrafı (URL2) Kaynak: Münster Üniversitesi, CMO Fotoğraf Arşivi (© CMO).

Feldman, 2016'da Westfälische Wilhelms-Universität Münster'den aldığı araştırma bursu kapsamında, Jacob Olley'in katkısıyla Tanbûrî İsak'ın en eski Hamparsum yazmalarında yer alan eserleri üzerinde çalışmıştır (Feldman, 2024, s. 310). Feldman'ın tarihsel kaynaklardan icraya uzanan danışmanlık çalışmalarının yakın dönem örneklerinden biri, The album *Dimitrie Cantemir Melo 3* (2023), featuring selected compositions from the Cantemir collection performed by the Bucharest-based Anton Pann Ensemble under the direction of Constantin Răileanu (W. Z. Feldman, personal interview, August 25, 2026).

The source research and critical edition activities undertaken within CMO, together with his advisory role in the Anton Pann Ensemble's recording project, demonstrate that Feldman continues to pursue his research on the historical Ottoman-Turkish music repertoire through various scholarly and performance-based initiatives.

Bringing Turkish Music to America: Master Musicians, Concerts, and Recordings

The musical relationships Feldman established in Türkiye, together with his research on the historical sources and early repertoire of Ottoman-Turkish music, provided the foundation for his concert, educational, recording, and publishing activities in the United States. In these activities, Feldman assumed roles not only as a researcher or organizer but also, at times, as a performer and speaker, and at others, as a musicologist who situated the repertoire within its historical context. His concerts with Necdet Yaşar and İhsan Özgen, the concert and discussion program he organized with Cinuçen Tanrıkorur at Princeton University, and the introduction of Lâlezâr's repertoire to new audiences in the United States through concerts and recordings represent complementary examples of these multifaceted activities.

Photo 7. Tanbur player Necdet Yaşar. Source: Okuryazar, Necdet Yaşar artist profile (URL3).

Necdet Yaşar and İhsan Özgen: Two Master Musicians on American Stages

Feldman's tanbur studies with Necdet Yaşar in Istanbul enabled him to learn *makam seyir* (melodic progression) and the classical tanbur performance style through *meşk*, the traditional master–apprentice method of musical transmission. Feldman's friendship with Necdet Yaşar gradually developed into a musical collaboration that also

[13] University of Münster, Corpus Musicae Ottomanicae (CMO), "Academic Advisory Board," February 11, 2025. https://www.uni-muenster.de/CMO-Edition/en/cmo/aktuelles.html

involved İhsan Özgen and extended to concerts held in the United States in the late 1980s (Feldman, 2022, pp. xxi–xxii). Feldman's performance chronology documents two concerts: one with Necdet Yaşar and İhsan Özgen at the Philadelphia Museum of Art on February 14, 1988, and another with Yaşar in Philadelphia on April 17, 1989 (Feldman, n.d.-e). One of the most notable accounts in the American press of the performance tradition that Yaşar and Özgen brought to American stages during this period is Peter Watrous's article published in *The New York Times* on February 10, 1988. Reviewing their concert held at the Ethnic Folk Arts Center in New York on February 7, Watrous described the first sounds emerging from the two musicians' instruments as "lacy notes." His observation that the very first notes made it evident that the audience was listening to an art music tradition provides a noteworthy account of how Ottoman-Turkish *makam* music was received in the American press (Watrous, 1988, p. C22).

THE NEW YORK TIMES, WEDNESDAY, FEBRUARY 10, 1988

Concert: String Music From Ottoman Court

By PETER WATROUS

NEW YORK has a voracious appetite for music from beyond the mainstream, whether it be from Cajun Louisiana or Anatolia. This creates a performance problem. Shows featuring functional music — music for weddings, for dancing or for rituals — don't have a context, and they can become museum exhibits, disemboweled parts of a culture, tough to make sense of. This wasn't the case for a concert on Sunday at the Ethnic Folk Arts Center featuring two of Turkey's leading classical musicians, Necdet Yasar and Ihsan Ozgen. From the first lacy notes it was clear they were playing art music, meant for listening.

For the first set, Mr. Yasar, who plays the tanbur, a long-necked, eight-stringed instrument sounding like a fragile, light banjo, alternated meditative solo improvisations and duets with Mr. Ozgen, who bows the kemence, a small three-string instrument. The music, composed between the 15th and 19th centuries, has little harmony: Mr. Yasar and Mr. Ozgen would typically carry an arching, dignified melody in unison, then would dart off into dancing polyphony, only to delve into a canon, which would release into a section where one instrument would hold long tones against the melodic pecking of the other.

The two musicians exhibited astonishing, but gentle, virtuosity. Solo improvisations punctuated the composed music (written for the Ottoman court, which had a strong system of patronage for musicians); Mr. Ozgen made the most of his instrument, creeping up on notes from above and below, bending them to signify emotion, sliding through glissandos to arrive at unexpected notes.

The music was refined, pared down to its essentials. Melodies appeared, were reordered, and showed up again in different guises; with its delicacy and lightness, the music seemed as if it were overheard in a dream. And when the regular thump of American dance music, donated by the night-club downstairs, intruded during an encore, the contrast wasn't as much one of culture as of function.

ENTERTAINMENT EVENTS

Theater

"THE GOOD AND FAITHFUL SERVANT" by Joe Orton; directed by Will Lieberson. Michael Allinson stars. Actors Playhouse, 100 Seventh Avenue South, opens tonight, 8:15.

"LOOSE ENDS" by Michael Weller; directed by Irene Lewis. Second Stage, 2162 Broadway, at 76th Street, opens tonight, 8.

Music

METROPOLITAN OPERA, Verdi's "Luisa Miller," 8.

KIRI TE KANAWA, soprano, Carnegie Hall, 8.

GUARNERI STRING QUARTET AND FRIENDS: Stanley Drucker, clarinetist; David Jolley, hornist; James Van Demark, bassist, Alice Tully Hall, 8.

Photo 8. Peter Watrous's article entitled "Concert: String Music From Ottoman Court," published in The New York Times on February 10, 1988.

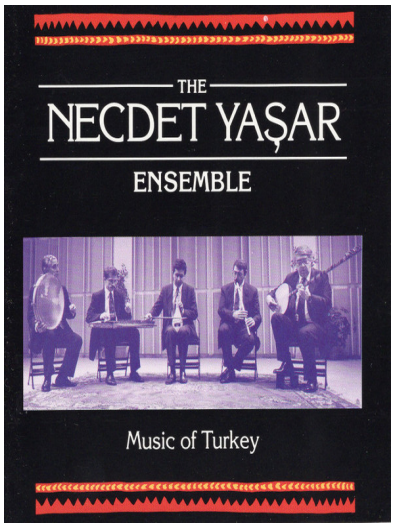

Photo 9. CD cover of *Music of Turkey* by the Necdet Yaşar Ensemble (Music of the World, 1992). Image source: Discogs

Cinuçen Tanrıkorur: Concert and Public Discussion at Princeton University

One of the significant manifestations in the United States of the musical relationships Feldman established in Türkiye was the concert and public discussion program he presented with Cinuçen Tanrıkorur at Princeton University on April 4, 1991. Feldman accompanied Tanrıkorur on percussion during a program of Sufi music performed on the oud and through vocal performance. He also conducted an interview with Tanrıkorur during this visit (Feldman, 2022, p. xxii). The concert, public discussion, and interview provided an opportunity to introduce Tanrıkorur to American audiences as a performer, composer, and musical thinker.

> A rare and unusual musical program for oud (Turkish lute) and voice will be presented on Thursday, April 4, at Taplin Auditorium in Fine Hall on the Princeton University campus. The Princeton University Department of Music and The Friends of Music at Princeton will present Turkish musician Cinuçen Tanrıkorur, accompanied on percussion by Walter Z. Feldman. The program is devoted to works of Sufi music composed to accompany the rituals of various dervish orders associated with the mystical tradition of Islam. Tanrıkorur's repertoire includes vocal and instrumental compositions dating from the sixteenth to the twentieth century. He is recognized for his mastery of *taksim* and instrumental improvisation, as well as his command of *makams*, or melodic modes. His performance style is essentially traditional, yet innovative and original in form ("Turkish Music Program at Taplin Auditorium," 1991)[14]

An announcement entitled "April Musical Events," published by *The Friends of Music at Princeton* on the same newspaper page, also clarifies the time of the event and the roles of the performers. The event was announced as follows: "Thursday, April 4, 8:00 p.m.: Cinuçen Tanrıkorur, Turkish lute and voice; Walter Z. Feldman, percussion; Vocal and Instrumental Music of the Sufi Tradition" (Friends of Music at Princeton, 1991).[15] The announcement also stated that the program would take place at Taplin Auditorium in Fine Hall at Princeton University and that admission was free.

Presenting Ottoman-Turkish Music: Feldman's Performances and Lectures

One of the turning points that deepened Feldman's connection with Ottoman-Turkish music occurred in 1980, when he attended a performance by Niyazi Sayın and Necdet Yaşar, a student of Mesut Cemil Bey, at the Cathedral of Saint John the Divine in New York. Feldman states that Ottoman music appeared before him in all its "dignity and splendor" (Feldman, 2025, p. 165).

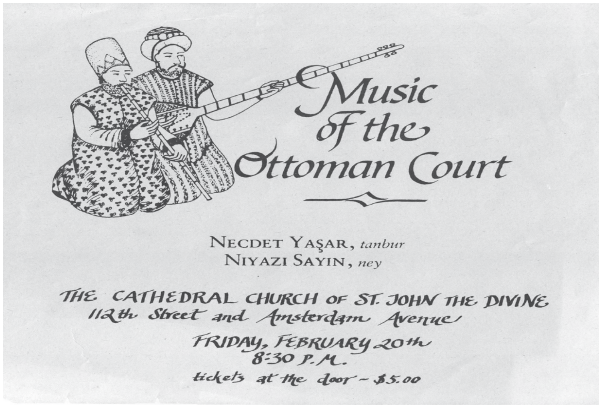

Photo 10. Announcement for the 1980 event featuring Necdet Yaşar and Niyazi Sayın (Phillip Schuyler). Source: Walter Feldman, *From the Bronx to the Bosphorus* (Fordham University Press, Empire State Editions, 2025).

During his years teaching at Princeton University (1981–1984), Feldman began delivering lectures and writing scholarly articles on Ottoman music under the guidance of his mentor, Harold Powers. His appointment at Princeton also enabled him to obtain institutional support for conducting more extensive research in Istanbul. In 1983, with research funding from the National Endowment for the Humanities and the American Research Institute in Turkey, Feldman investigated the position of traditional art music in nineteenth-century Türkiye. That same year, with support from Princeton University's Committee on Research in the Humanities and Social Sciences, he studied the *murabba* form in Ottoman vocal music. With additional funding received in 1984, he continued his research on Ottoman musical thought and the musical and *dhikr* traditions of Sunni Sufi orders in Istanbul (Feldman, n.d.-c).

As part of this research, Feldman studied the classical vocal repertoire with Fatih Salgar and classical tanbur performance with Necdet Yaşar in Istanbul. During subsequent visits, he also began studying the *kudüm* with Hurşid

[14] Translation by the author.

[15] Original announcement text: "Thur., April 4th, 8 pm: Cinucen Tanrikorur, Turkish lute & voice; Walter Z. Feldman, percussion; Vocal & Instrumental Music of the Sufi Tradition."

Ungay. His developing friendship with Cinuçen Tanrıkorur provided him with an opportunity to observe closely the position of the Mevlevi musical tradition within the secular environment of the period (Feldman, 2022, p. xxii).
Feldman's activities in the United States, listed under the heading "Performance," trace a trajectory between 1988 and 1995 that encompasses both concerts and practice-based academic presentations. On February 14, 1988, Feldman performed with Necdet Yaşar and İhsan Özgen at the Philadelphia Museum of Art, and on April 17, 1989, he performed with Necdet Yaşar in Philadelphia. These performances were followed by a public lecture and discussion at Taplin Auditorium, Princeton University, on April 4, 1991. During this event, Cinuçen Tanrıkorur performed vocal and instrumental works on the oud, accompanied by Feldman on percussion. The final event in this series of concerts and practice-based academic presentations was a lecture-demonstration entitled "Aesthetics of Ottoman Tanbur Playing," delivered at the Kevorkian Center of New York University on February 1, 1995[16]. Thus, Feldman's performances in the United States ranged from concerts with master musicians with whom he had studied in Türkiye to a practice-based presentation in which he demonstrated his own performance knowledge in an academic setting (Feldman, n.d.-e).[17]

Another dimension of Feldman's work on Ottoman-Turkish music in the United States consists of lectures delivered at universities and cultural institutions. One of the early examples of these activities was a lecture he delivered in 1990 at New York University's Onassis Center on the reciprocal influences between Neo-Byzantine and Ottoman music. In 1997, at the Walters Gallery in Baltimore, Feldman discussed the transformation from Ottoman music to Turkish classical music; in 1998, at the University of Texas at Austin, he addressed the ritual and music of the whirling dervishes; and in 2005, at the Center for Jewish History in New York, he delivered a lecture on the compositions of Tanburî İsak Fresko-Romano. His lectures on the history and contemporary status of the Mevlevi ritual, delivered at the University of North Carolina at Chapel Hill in 2008 and at UCLA in 2010, demonstrate the continuity of these scholarly activities (Feldman, n.d.-a).

The workshop entitled *A Locally Generated Modernity: The Ottoman Empire in the "Long" 18th Century*, organized by Feldman, was held at the Conference Center on the NYU Abu Dhabi campus on February 19–21, 2018. The workshop examined the concept of "locally generated modernity" from historical and contemporary perspectives within the contexts of Islamic and Eastern Orthodox societies. It was emphasized that this concept referred to a process that began in the seventeenth century and partly conflicted with Western-oriented modernization initiatives undertaken during the first half of the nineteenth century (NYU Abu Dhabi, 2018).

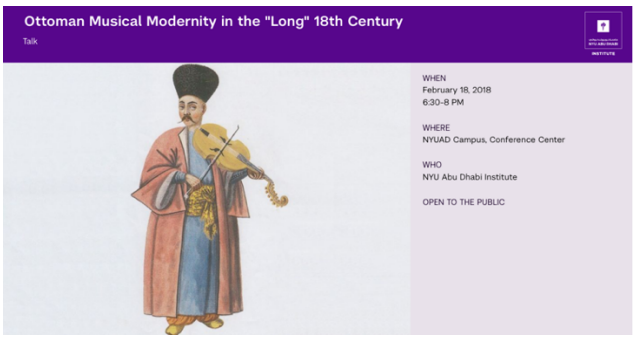

Photo 11. Promotional image for Walter Zev Feldman's lecture entitled *Ottoman Musical Modernity in the "Long" 18th Century*. NYU Abu Dhabi, February 18, 2018. Source: NYU Abu Dhabi Institute (URL4).

The same conceptual approach also formed the basis of the lecture-demonstration Feldman presented during a joint session with Harun Küçük entitled *Leisure in the Ottoman Eighteenth Century*, held in New York on January 29, 2019 (NYU Abu Dhabi, 2019). In this presentation, Feldman associated the melodic transformation in eighteenth-century Ottoman music, characterized by the expansion of *usul* (rhythmic cycles) and the slowing of tempo, with the

[16] For Feldman's performance chronology in the United States, see Feldman (n.d.-e); for his tanbur studies with Necdet Yaşar, see Feldman (2022, pp. xxi–xxii).
[17] For the Princeton event, see also "Turkish Music Program at Taplin Auditorium," Town Topics, March 27, 1991, https://archive.org/details/towntopicsprince4603unse

concept of "leisure" (*rahat*). He illustrated this transformation through Zaharya Hanende's composition in the Rast *makam*, set to the Ağır Çember *usul* (Feldman, 2019a, p. 176).

Photo 12. A photograph from Walter Feldman's presentation at the event entitled "Leisure in the Ottoman Eighteenth Century," NYU Abu Dhabi Institute, January 29, 2019.

The topics addressed in Feldman's lectures demonstrate that Ottoman music was presented in the United States not merely as a repertoire for audiences to experience, but as a musical tradition to be examined within the contexts of historical transformation, intercultural interaction, composition, and ritual.

One of the recent examples of Feldman's work in historical ethnomusicology is his lecture entitled "From the Alevi/Bektaşi Ayin-i Cem to the Mevlevi Ayin-i Şerif," delivered at Harvard University's Radcliffe Institute for Advanced Study on May 12, 2023. Presented as part of the seminar entitled "Music, Theater, Dance: Gendering and Performing the Body in the Early Modern Mediterranean," the lecture offered a comparative examination of the Alevi-Bektaşi *âyin-i cem* and the Mevlevi *âyin-i şerif* (Feldman, n.d.-b; Harvard Radcliffe Institute, n.d.). Demonstrating the continuity of Feldman's research in historical ethnomusicology, this presentation represents a recent example of his approach to religious music and ritual traditions, examining them not only in terms of their musical structures but also within the contexts of the body, movement, and performance.

From New York to Konya: Feldman's Journey to Rumi

Shortly after completing his book *Music of the Ottoman Court*, Feldman began studying the music of the Mevlevi order (Feldman, n.d.-d). One of the significant stages of this research was the UNESCO nomination dossier for the Mevlevi Sema Ceremony, which he prepared in collaboration with Bârihüdâ Tanrıkorur in 2004 (Feldman, 2022, p. 10, footnote 3). The dossier, prepared by the International Mevlana Foundation and submitted to UNESCO through the Republic of Türkiye Ministry of Culture and Tourism, included Tanrıkorur's examination of Mevlevi architecture and Mevlevi lodges, while Feldman addressed the historical and comparative dimensions of Mevlevi ritual music. Following this nomination process, the Mevlevi Sema Ceremony was proclaimed a "Masterpiece of the Oral and Intangible Heritage of Humanity" in 2005 and was subsequently inscribed on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity in 2008 (UNESCO, n.d.; UNESCO, 2008). Feldman's research on Mevlevi music was brought together in a comprehensive synthesis in his book *From Rumi to the Whirling Dervishes* (The Cultural History of Mevlevism in the Ottoman Empire), published in 2022 (Feldman, 2022, pp. xvii, xxi–xxii).

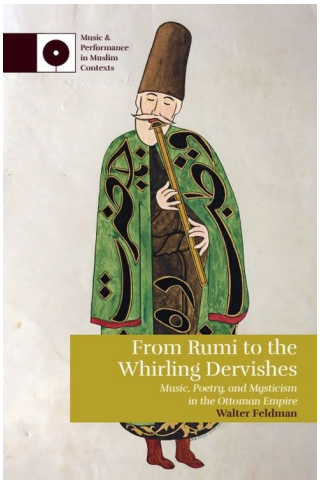

Photo 13. Cover of Walter Feldman's book *From Rumi to the Whirling Dervishes: Music, Poetry, and Mysticism in the Ottoman Empire*.

The recognition of the Mevlevi Sema Ceremony by UNESCO as part of humanity's intangible cultural heritage did not, for Feldman, signify the completion of the process. Feldman specifically emphasizes that, despite international meetings, published conference papers, and the restoration of certain Mevlevi lodges, the principal objectives of the "Action Plan" proposed in the nomination dossier have yet to be implemented (Feldman, 2022, p. 10). This assessment, made approximately eighteen years later, suggests that Feldman regarded the UNESCO process not merely as a form of international recognition but also as a long-term responsibility for safeguarding cultural heritage.

Conclusion

This study has examined how Walter Zev Feldman transferred the knowledge and musical relationships he acquired through his research on Ottoman-Turkish music and participation in performance activities in Türkiye into international research, publishing, education, concerts, recordings, projects, and archival initiatives. It has also explored how this process extended beyond a one-way transmission through new collaborations established with different academic and musical communities.

Through his *meşk* studies and performance activities with Fatih Salgar, Necdet Yaşar, Hurşid Ungay, and other master musicians in Türkiye, Feldman acquired knowledge of the Ottoman-Turkish musical performance tradition. This process provided the foundation for the simultaneous development of his identities as a researcher and performer. The knowledge and experience he gained were reflected in the concerts and practice-based academic presentations he conducted in the United States with musicians such as Necdet Yaşar, İhsan Özgen, and Cinuçen Tanrıkorur. Events held in Philadelphia, Princeton, and New York enabled Ottoman-Turkish music to be performed before diverse audiences and examined within academic settings.

These findings demonstrate how Feldman's identities as a researcher and performer, examined in this study within the framework of bi-musicality, converged in his work. His experience with percussion instruments such as the *kudüm* and *bendir*, in addition to the tanbur and santur, and his integration of *makam* and *usul* knowledge with practical performance through the *meşk* tradition indicate that he did not remain an external observer of the musical tradition he investigated.

Feldman's recording, publishing, and archival activities constituted additional channels through which this knowledge reached international academic and musical communities. Within the *Early Ottoman Music Project* and the activities of the Bezmârâ Ensemble, repertoire preserved in historical sources was revived through performance and recording. Lâlezâr's recordings, released by Traditional Crossroads, introduced Ottoman-Turkish musical repertoire to American audiences under thematic titles. The digitization of fieldwork recordings from Feldman's personal archive at New York University aims to ensure the institutional preservation of these materials and make them accessible to researchers.

These findings are directly related to historical ethnomusicology, which characterizes Feldman's methodological orientation. Feldman did not examine historical sources independently of the knowledge of *makam*, performance style, and repertoire that he acquired from the musicians with whom he studied through *meşk*. Consequently, the early Ottoman-Turkish musical repertoire was not confined to textual analysis but was reconsidered through performance and recording activities.

The concept of locally generated modernity, on the other hand, explains Feldman's interpretation of the historical transformation of Ottoman-Turkish music rather than his research methodology. This approach regards Ottoman-Turkish music neither as a tradition modernized solely through Western influence nor as one that preserved earlier practices without change. Instead, it examines Ottoman-Turkish music as a musical tradition continuously reshaped within its own historical circumstances through interactions among different cultural communities. Thus, historical ethnomusicology explains Feldman's methodological orientation, which integrates historical sources and performance traditions; bi-musicality explains his position as a researcher-performer; and locally generated modernity explains his interpretation of the historical development of Ottoman-Turkish music.

Feldman's research on Mevlevi music and his contribution to the UNESCO nomination dossier for the Mevlevi Sema Ceremony reveal the dimension of his work devoted to safeguarding cultural heritage. Feldman's research on Mevlevi music and his contribution to the UNESCO nomination dossier for the Mevlevi Sema Ceremony reveal the dimension of his work devoted to safeguarding cultural heritage.

When the documents examined are considered as a whole, it can be concluded that Feldman contributed to the performance, recording, and scholarly discussion of Ottoman-Turkish music within particular academic and musical communities through his concerts, recordings, publications, educational activities, projects, and archival initiatives.

Feldman's autobiographical narrative also illuminates the personal and musical foundations of these long-term activities (Feldman, 2025). In this account, Feldman explains that the Jewish prayer chanting (*davenen*) he experienced as a child at the synagogue he attended with his father in the Bronx, together with the Byzantine hymns he heard at Saint Spyridon Greek Orthodox Church in Washington Heights, provided the key to understanding the "deepest secrets" of both old klezmer music and Ottoman court and Sufi lodge music.

He describes his musical journey as a route extending "from the Bronx to the Bosphorus, to Bessarabia, and back" (Feldman, 2025, p. 167). The introspective and transcendent aesthetic he encountered in Ottoman court and Sufi lodge music enabled him to hear anew the lost world of the old klezmer tradition. In this respect, the Bosphorus became a passage through which Feldman reached "Klezmer Island" (Feldman, 2025, p. 163) in his musical journey.

In conclusion, Feldman's work points to a multilayered process in which knowledge acquired in Türkiye was not simply transmitted internationally in a single direction but was reinterpreted, applied, and given institutional continuity within different academic and musical communities.

Just as Ali Ufkî's musical manuscript collection and Kantemiroğlu's *edvâr*, which Feldman studied with great interest, are among the fundamental sources that bring the musical world of the past into the present, Feldman's own works have become essential references contributing to the understanding of this heritage today and its transmission to future generations. Underlying all these achievements is his lifelong commitment to ensuring that Ottoman-Turkish music, a tradition to which he devoted sustained reflection, scholarly production, and deep personal engagement, is recognized and understood as part of humanity's shared cultural heritage.

Limitations of the Study

In accordance with the study's objectives, the scope of the research was limited to Feldman's narratives, personal archive, and published works. This limitation means that the historical process under examination is primarily approached through Feldman's experiences and assessments. The study did not aim to provide a comprehensive, multiperspective investigation incorporating the views of all musicians, researchers, and institutional representatives involved in the same projects as Feldman. Therefore, the findings should not be interpreted as a general history encompassing all individuals and institutions that contributed to the international circulation of Ottoman-Turkish

music. Rather, they should be understood as an examination of a particular historical trajectory shaped by Feldman's research, performance activities, and international collaborations.

Disclosure Statement

This study received no financial support from any institution. The author declares no conflict of interest. During the preparation of the manuscript, AI tools were used to a limited extent for editorial and critical review of the text.

Biodata Author

Dr. **Zehra Tülin Değirmenci** received her PhD in 2023 from the Department of Music and Performing Arts, Faculty of Art and Design, Yıldız Technical University, with a dissertation entitled "A Sociocultural Analysis of Hamparsum Musical Notation as a Sign System." She completed her undergraduate and master's degrees in the Department of Musicology at Dokuz Eylül University. She has served as a lecturer at Dokuz Eylül University, Süleyman Demirel University, Haliç University, and Yıldız Technical University. Between 1996 and 2006, she was the founding director of the Music Culture Research and Application Center at Süleyman Demirel University. During this period, she conducted field research documenting the musical culture of the Teke region and established an audiovisual archive and a musical instrument collection. From 2023 to 2025, she continued her research as a Visiting Scholar at the Center for Middle Eastern Studies (CMES) at Harvard University. She also pursued advanced English language studies at Boston University's Center for English Language & Orientation Programs. Since 2024, she has contributed concert reviews and critical evaluations of performances she has attended in the United States to her column entitled "Concert Notes" in *Konser Arkası* magazine. Her research focuses on historical musicology and musical paleography, with particular emphasis on Hamparsum manuscripts and the Hamparsum notation systems

References

Anton Pann Ensemble. (2023). Dimitrie Cantemir Melo 3 [Digital album]. Bandcamp. https://antonpann.bandcamp.com/album/dimitrie-cantemir-melo-3

Beken, M. (2005). Cantemir: Music in Istanbul and Ottoman Europe around 1700 [CD review]. Ethnomusicology, 49(3), 501–506. https://www.jstor.org/stable/20174413

92nd Street Y, Tisch Center for the Arts. (2005, November 17). Music of the mystics: Sacred music of Ottoman Jews and Greeks [Event poster].

Feldman, W. Z. (n.d.). Hidden histories: Klezmer, Moldovan and Greek musical routes from Istanbul to America; a personal journey [Unpublished autobiographical manuscript].

Feldman, W. Z. (n.d.-a). Courses, lectures & conference papers. Walter Zev Feldman. Retrieved August 21, 2026, from https://www.walterzevfeldman.com/careers

Feldman, W. Z. (n.d.-b). Curriculum vitae. Academia.edu. Retrieved August 21, 2026, from https://nyu.academia.edu/WalterFeldman/CurriculumVitae

Feldman, W. Z. (n.d.-c). Fellowships, projects & events. Walter Zev Feldman. Retrieved August 25, 2026, from https://www.walterzevfeldman.com/fellowships-awards

Feldman, W. Z. (n.d.-d). Ottoman Turkish music. Walter Zev Feldman. Retrieved August 20, 2026, from https://www.walterzevfeldman.com/

Feldman, W. Z. (n.d.-e). Performance, concerts, & recording. Walter Zev Feldman. Retrieved August 21, 2026, from https://www.walterzevfeldman.com/performance-recording

Feldman, W. Z. (2000). Notes. In Music of the sultans, sufis & seraglio: Vol. II, Music of the dancing boys [CD booklet] (pp. 4–38). Traditional Crossroads.

Feldman, W. Z. (2016). Klezmer: Music, history, and memory. Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780190244514.001.0001

Feldman, W. Z. (2019a). The emergence of Ottoman music and local modernity. YILLIK: Annual of Istanbul Studies, 1(1), 173–179. https://doi.org/10.53979/yillik.2019.10

Feldman, W. Z. (2019b). Osmanlı müziğiyle ilgili müstakbel araştırmalar hakkında düşünceler [Reflections on future research concerning Ottoman music]. Darülelhan Mecmuası, (12), 3–6.

Feldman, W. Z. (2022). From Rumi to the whirling dervishes: Music, poetry, and mysticism in the Ottoman Empire. Edinburgh University Press.

Feldman, W. Z. (2024). Music of the Ottoman Court: Makam, composition and the early Ottoman instrumental repertoire (Revised ed.). Brill. (Original work published 1996)

Feldman, W. Z. (2025). From the Bronx to the Bosphorus: Klezmer and other displaced musics of New York. Fordham University Press.

Friends of Music at Princeton. (1991, March 27). April musical events. Town Topics. https://archive.org/details/towntopicsprince4603unse

Harvard Radcliffe Institute. (n.d.). Music, theater, dance: Gendering and performing the body in the early modern Mediterranean. 2022–2023 Exploratory Seminars. Retrieved August 21, 2026, from https://www.radcliffe.harvard.edu/opportunities-for-researchers/2023-exploratory-seminars/music-theater-dance-gendering-and-performing-the-body-in-the-early-modern-mediterranean

Hood, M. (1960). The challenge of "bi-musicality." Ethnomusicology, 4(2), 55–59. https://doi.org/10.2307/924263

Jenkins, M. (2001, March 13). Turkish delight: Music of the Ottoman era. The Washington Post.

Karaca, C. (2026). Walter Feldman ile Osmanlı-Türk müziği üzerine görüşme: Tarih yazımı, kuram ve gelecek perspektifleri [An interview with Walter Feldman on Ottoman-Turkish music: Historiography, theory, and future perspectives]. Türk Müziği, 6, 19–24. https://turkmuzigidergisi.com/index.php/tm/article/view/199

Lâlezâr. (2000). Music of the sultans, sufis & seraglio: Vol. II. Music of the dancing boys [CD]. Traditional Crossroads. 80702-4302-2.

University of Münster. (2025, February 11). Academic advisory board. Corpus Musicae Ottomanicae (CMO), News and Events. Retrieved September 28, 2026, from https://www.uni-muenster.de/CMO-Edition/en/cmo/aktuelles.html

New York University Digital Humanities. (n.d.). Digitizing cultural heritage: The Walter Feldman collection of Turkish classical music. Retrieved August 25, 2026, from https://digitalhumanities.nyu.edu/projects/turkish-music/

NYU Abu Dhabi. (2018, February 19–21). A locally generated modernity: The Ottoman Empire in the "long" 18th century [Workshop]. https://nyuad.nyu.edu/en/events/2018/february/a-locally-generated-modernity-the-ottoman-empire-in-the-long-18th-century.html

NYU Abu Dhabi. (2019, January 29). Leisure in the Ottoman eighteenth century. https://nyuad.nyu.edu/en/events/2019/january/leisure-in-the-ottoman-eighteenth-century.html

Nickson, C. (2001, October 1). Lalezar music of the sultans, sufis & seraglio, Vol. 1–4: Sultan composers. Dirty Linen, 89.

Stokes, M. (1999). [Review of the book Music of the Ottoman Court: Makam, composition and the early Ottoman instrumental repertoire, by W. Feldman]. Yearbook for Traditional Music, 31, 140–142. https://doi.org/10.2307/767987

Turkish music program at Taplin Auditorium. (1991, March 27). Town Topics. https://archive.org/details/towntopicsprince4603unse

UNESCO. (n.d.). Mevlevi sema ceremony. Intangible Cultural Heritage. Retrieved August 19, 2026, from https://ich.unesco.org/en/RL/mevlevi-sema-ceremony-00100

UNESCO. (2008). Decision of the Intergovernmental Committee: 3.COM 1. https://ich.unesco.org/en/decisions/3.COM/1

Watrous, P. (1988, February 10). Concert: String music from Ottoman court. The New York Times, C22.

URLs

URL1: https://www.walterzevfeldman.com/

URL2: https://www.ressources-mcm.com/s/Ibn_Battuta/item/1684

URL3: University of Münster, Corpus Musicae Ottomanicae, Photo Gallery. https://www.uni-muenster.de/CMO-Edition/tr/media/bilder.html

URL4: Tanbur performer Necdet Yaşar. https://www.okuryazar.com.tr/sanatci/necdet-yasar

URL5: https://nyuad.nyu.edu/en/events/2018/february/ottoman-musical-modernity-in-the-long-18th-century.html